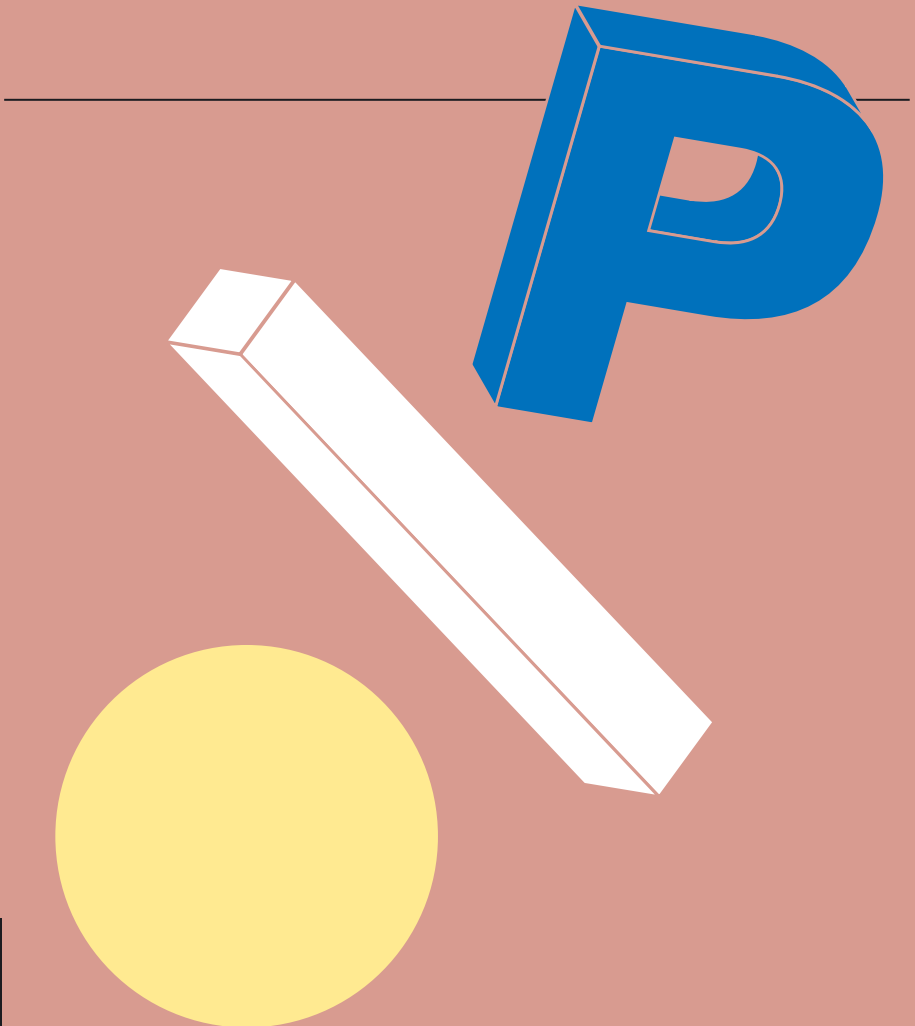

Pro forma-tiedot esitteessä

KHTsarja

2-6

Copyright © 2012 KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain (404/1961) mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa. Lupia teosten kopiointiin myöntää tekijöiden ja kustantajien valtuuttamana Kopiosto ry. Muuhun käyttöön luvat on kysyttävä suoraan kunkin teoksen oikeudenhaltijalta.

Julkaisija ja kustantaja eivät vastaa tämän kirjan sisällössä mahdollisesti olevasta virheestä johtuvasta vahingosta.

Julkaisija:

KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry
Fredrikinkatu 61 A
00100 Helsinki

Kustantaja:

KHT-Media Oy
Fredrikinkatu 61 A
00100 Helsinki
Puh. (09) 7552 2020
Fax (09) 685 4403
kustannus@kht.fi
www.khtmedia.fi

Ulkoasu: Timo Ilola
Taitto: Indicio Oy

Bookwell Oy 2012, Porvoo
ISBN 978-952-218-096-4

Sisältö

1	Johdanto	7	■
2	Ohje pro forma -tietojen esittäjälle	15	■
3	Esimerkki esitteen pro forma -tiedoista	39	■

1 Johdanto	7
1.1 Tavoite	8
1.2 Sääntely	9
1.2.1 Arvopaperimarkkinoiden sääntelystä	9
1.2.2 Arvopaperimarkkinoiden sääntelyn soveltamista koskevat suositukset	10
1.2.3 Toimivaltainen viranomaisen ja europassimenettely	11
1.3 Esitteiden taloudelliseen tietoon liittyviä erityiskysymyksiä	12
1.3.1 Tilinpäätösten oikaisut	12
1.3.2 Liikkeeseenlaskijan epätavallinen taloudellinen historia	12
2 Ohje pro forma -tietojen esittäjälle	15
2.1 Esitteen pro forma -tiedot	16
2.1.1 Pro forma -tiedon määritelmä	16
2.1.2 Pro forma -muotoisen taloudellisen tiedon tarkoitus	17
2.1.3 Liikkeeseenlaskijan vastuu pro forma -muotoisesta taloudellisesta tiedosta	17
2.1.4 Pro forma -tietojen esittämisvelvollisuus	18
2.1.5 Pro forma -kaudet	19
2.1.6 Tasejatkuvuus	21
2.2 Pro forma -tietojen esittämistapa	22
2.2.1 Yleistä esittämistavasta	22
2.2.2 Pro forma -liitetiedot	23
2.2.3 Oikaisematon taloudellinen tieto	23
2.2.4 Taulukkomuoto	23
2.3 Pro forma -tietojen kokoaminen	24
2.3.1 Yleistä tietojen kokoamisesta	24
2.3.2 Pro forma -oikaisujen määritelmä	25
2.3.3 Edellytykset pro forma -oikaisujen tekemiselle	25
2.3.4 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	27
2.3.5 Tilikausien yhdenmukaistaminen	27
2.3.6 Tunnusluvut	28
2.4 Soveltamisesimerkkejä	28
2.4.1 Esimerkki taulukkomuodosta yrityshankintatilanteessa	28
2.4.2 Esimerkkejä liitetiedoissa esitettävistä asioista	30
2.4.3 Esimerkkejä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamisesta	31
2.4.4 Esimerkkejä muista pro forma -oikaisuista	32
2.4.5 Esimerkkejä eristä, joista ei tehdä pro forma -oikaisuja	36
3 Esimerkki esitteen pro forma -tiedoista	39

6-13

—

1 Johdanto

1.1 Tavoite

Tämän ohjeistuksen tavoitteena on auttaa yhtiön johtoa sellaisten pro forma -muotoisten tietojen kokoamisessa, jotka on tarkoitettu sisällytettäväksi arvopaperimarkkinalain (26.5.1989/495) ("AML") perusteella laadittaviin esitteisiin ("esite"). Tavoitteena on antaa ohjeita pro forma -tietojen esittäjälle selventävin esimerkein. Ohje on katsottu tarpeelliseksi jäsentämään käytäntöjä maassamme ja turvaamaan arvopaperimarkkinoiden informaatiotarvetta.

Tämä ohje ei koske pro forma -tietoja, jotka on koottu muuhun tarkoitukseen kuin edellä on esitetty.

Tämä ohje korvaa ja päivittää KHT-yhdistyksen julkaisuun "Pro forma -taloudellinen informaatio" (2001) sisältyvän ohjeen pro forma -tietojen laatijoille. Ohjeessa on huomioitu sen julkaisuhetkellä voimassa olevat esitteen pro forma -tietoja koskevat esitesääntelyn vaatimukset sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, ESMA¹ ja Suomen arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen, Finanssivalvonnan ("Fiva")² antamat suositukset ja tulkinnat.

Tämän ohjeen pro forma -tietojen kokoamista koskevaan osuuteen on käytetty apuna myös pro forma -tietojen kokoamisesta julkaistuja ohjeita Iso-Britanniassa³, Saksassa⁴ ja USA:ssa⁵.

Tämän ohjeen antaja on KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry. Ohje on laadittu yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa.

- 1 ESMA (European Securities and Markets Authority) aloitti toimintansa 1.1.2011. ESMA korvaa Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean (CESR, The Committee of European Securities Regulators). Kaikki ohjeistukset, suositukset ja standardit, jotka CESR on antanut ennen 1.1.2011, ovat voimassa 1.1.2011 jälkeen siihen saakka kunnes ESMA muuttaa niitä tai korvaa ne uusilla.
- 2 Fiva on rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, jolle pääosin siirtyivät 1.1.2009 alkaen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät. Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2009) 79 §:n 6 momentin nojalla päätökset ja määräykset, jotka Rahoitustarkastus on antanut ennen lain voimaantuloa 1.1.2009, ovat lain voimaantulon jälkeen voimassa niin kuin Finanssivalvonta olisi ne antanut. Tässä ohjeessa Rahoitustarkastuksen standardeista käytetään myös nimitystä Finanssivalvonnan standardit.
- 3 Pro forma financial information – Guidance for preparers under the Listing Rules, The Institute of Chartered Accountants, September 1998 ja SIR 4000 – Investment reporting standards applicable to public reporting engagements on pro forma financial information.
- 4 Erstellung von Pro-Forma-Finanzinformationen IDW RH HFA 1.004.
- 5 Pro forma financial information Regulation S-X Article 11, U.S. Securities and Exchange Commission Division of Corporation Finance.

1.2 Sääntely

1.2.1 Arvopaperimarkkinoiden sääntelystä

Arvopapereiden tarjoamiseen ja listalleottoon liittyvää tiedonantovelvollisuutta ja menettelytapoja säännellään arvopaperimarkkinalainsäädännössä⁶.

Arvopaperimarkkinalain mukaisiin esitteisiin sisällytettävien pro forma -muotoisten tietojen sekä tulostenmuutosten tai -arvioiden vähimmäistietovaatimuksista säädetään komission asetuksessa (EY) N:o 809/2004 ("komission esiteasetus") sekä Valtiovarainministeriön asetuksessa eräistä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:ssä ja kiinteistörahastolain 22 §:ssä tarkoitetuista esitteistä (818/2007) ("kansallisesta esitteestä annettu VMA").

Mikäli liikkeeseenlaskijan toiminnassa tapahtuu tai on tapahtunut jonkin liiketoimen seurauksena olennainen muutos, on komission esiteasetuksen mukaisessa osakkeita⁷ koskevassa esitteessä ("osake-esite") esitettävä selvitys siitä, miten liiketoimi olisi voinut vaikuttaa liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan ja tulokseen, jos se olisi tapahtunut raportointijakson alussa tai raportointipäivänä. Tämä vaatimus voidaan yleensä täyttää antamalla pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja. Mikäli komission esiteasetuksen mukaisessa esitteessä annetaan pro forma -muotoisia tietoja, on nämä tiedot esitettävä komission esiteasetuksen liitteessä II mainittujen vaatimusten mukaisesti. Pro forma -tietojen yhteydessä on annettava tilintarkastajan raportti, johon sisältyy komission esiteasetuksen edellyttämä lausunto.

Liikkeeseenlaskija voi sisällyttää esitteeseen vapaaehtoisesti pro forma -tietoja. Pro forma -tiedot tulee tällöinkin esittää komission esiteasetuksen mukaisesti⁸. Jos liikkeeseenlaskija soveltaa kansallisesta esitteestä⁹ annetun VMA:n vaatimuksia, voidaan asetuksen mukaan esitteessä antaa pro forma -muotoisia tietoja Fivan poikkeusluvalla. Fiva katsoo, että myös kansallisissa esitteissä pro forma -muotoisten tietojen esittämistarvetta tulisi arvioida komission esiteasetuksen mukaisesti ja pro forma -tietojen esittämisessä tulisi noudattaa komission esiteasetuksen vaatimuksia. Esitettäessä pro forma -tietoja komission esiteasetuksen mukaisesti on niistä annettava tilintarkastajan raportti, johon sisältyy komission esiteasetuksen edellyttämä lausunto pro forma -tiedoista.

6 Suomen arvopaperimarkkinalainsäädäntöä ollaan uudistamassa. Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta valmisteleva valtiovarainministeriön työryhmä on jättänyt 18.2.2011 mietintönsä hallinto- ja kuntaministerille. Lisäksi Euroopan Komissio on valmistellussa esitedirektiivin (2003/71/EC) täytäntöönpanotoimenpiteitä direktiivin 2010/73/EU muutosten johdosta. Uusien säädösten tullessa voimaan tätä ohjetta päivitetään tarvittavilta osin

7 Komission esiteasetuksen liitteen I mukainen esite, sovelletaan sekä osakkeisiin että osakkeisiin oikeuttaviin arvopapereihin, kuten vaihtovelkakirjoihin tai optio-oikeuksiin, kun liikkeeseenlaskija on osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden liikkeeseenlaskija tai kuuluu tämän kanssa samaan konserniin.

8 Frequently asked questions – Prospectuses: Common positions agreed by ESMA members.

9 Kansallinen esite voidaan laatia silloin, kun arvopaperitarjouksen kokonaismäärä edeltävältä 12 kuukauden ajalta alittaa 2,5 miljoonaa euroa eikä arvopapereita haeta julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Jos komission esiteasetuksen mukaiseen esitteeseen sisällytetään tulosennuste tai tulosarvio, on se esitettävä esitteessä komission esiteasetuksen vaatimusten mukaisesti ja siitä on annettava tilintarkastajan raportti, johon sisältyy komission esiteasetuksen edellyttämä lausunto.

Seuraavassa luetellaan esitteisiin liittyvää sääntelyä:

- AML 2:2–4 §:ssä säädetään mm. arvopapereiden tarjoamiseen tai listalleottoon liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta, velvollisuudesta julkistaa esite, esitteiden hyväksymisestä sekä esitteiden rajat ylittävästä hyväksynnästä Euroopan talous-alueella.
- Valtiovarainministeriön asetus *arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitettusta esitteestä* (452/2005) ("EU-esitteestä annettu VMA") antaa tarkempia säännöksiä EU-esitteen sisällöstä, julkistamisesta ja siitä, miten esitteessä esitettävät tiedot esitetään, siltä osin kuin siitä ei säädetä komission esiteasetuksessa.
- Kansallisesta esitteestä annettu VMA sääntelee kansallisen esitteen vähimmäisisältöä ja annettavien tietojen esittämistapaa.
- Komission esiteasetus sääntelee EU-esitteiden vähimmäistietovaatimuksia, mm. esitteisiin sisällytettävien pro forma -muotoisten tietojen sekä tulosennusteiden tai -arvioiden osalta.
- Komission esiteasetusta on muutettu useilla komission asetuksilla. Pro forma -tietojen kannalta merkittävin muutos on komission asetus (EY) N:o 211/2007 *Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 809/2004 niiden säännösten muuttamiseksi, jotka koskevat esitteiden sisältämiä taloudellisia tietoja, kun liikkeeseenlaskijan taloudellinen historia on epätavallinen tai kun liikkeeseenlaskija on tehnyt merkittävän sitoumuksen* ("komission asetus 211/2007").

Kotimainen sääntely on löydettävissä osoitteesta www.fnlex.fi ja komission asetukset osoitteesta www.eur-lex.europa.eu.

1.2.2 Arvopaperimarkkinoiden sääntelyn soveltamista koskevat suositukset

Sekä ESMA että Fiva ovat antaneet suosituksia esitteen sisältövaatimuksista.

Seuraavassa on lueteltu esitteisiin sisällytettävien pro forma -tietojen sekä tulosennusteiden tai -arvioiden kannalta merkittävät suositukset, sekä esitetty internet-sivut, joilta suositukset ovat löydettävissä:

- ESMA:n suositus koskien komission esiteasetuksen soveltamista: *ESMA update of the CESR recommendations – The consistent implementation of Commission Regulation (EC) No 809/2004 implementing the Prospectus Directive* ("ESMA:n esitesuositus"). ESMA:n esitesuosituksessa käsitellään mm. pro forma -tietoja sekä tulosennusteita tai -arvioita ja niihin kohdistuvia vaatimuksia.

- ESMA työstää jatkuvasti esitteisiin liittyviä kysymyksiä ja julkaisee säännöllisesti vastauksia esitettyihin kysymyksiin: *Frequently asked questions – Prospectuses: Common positions agreed by ESMA Members* ("ESMA:n Q&A"). Säännöllisesti päivitetty Q&A käsittelee mm. pro forma -tietoihin liittyviä kysymyksiä.
- Fivan antamia suosituksia ja tulkintoja:
  - standardi 5.2a *Arvopaperien tarjoaminen ja listalleotto*; käsittelee mm. esitteeseen sisältyviin pro forma -tietoihin sekä tulosenlaskun tai -arvioihin liittyviä kysymyksiä
  - standardi 5.2b *Liikkeeseenlaskijan ja osakkeenomistajan tiedonantovelvollisuus*; käsittelee mm. listayhtiöiden tiedonantovelvollisuuden perusteella annettavia tulevaisuudennäkymiä
  - tulkintarekisteri

Fivan sääntely on löydettävissä osoitteesta www.finanssivalvonta.fi ja ESMA:n osoitteesta www.esma.europa.eu.

1.2.3 Toimivaltainen viranomainen ja europassimenettely

Arvopaperin tarjoaja tai se, joka hakee arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on velvollinen julkistamaan esitteen. Esitteen saa julkistaa, kun toimivaltainen viranomainen on sen hyväksynyt. Jos arvopaperin liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi (esim. osakkeiden liikkeeseenlaskijat, joiden yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa) toimivaltainen viranomainen on Fiva.

Kun esitteen laatiminen tulee ajankohtaiseksi, liikkeeseenlaskijoiden ja heidän neuvonantajien syytä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa olla yhteydessä Fivaan sen selvittämiseksi, syntykö esitteen osalta pro forma -tietojen esittämisvelvollisuus sekä missä laajuudessa ja miltä kausilta pro forma -tietoja esitetään tai edellyttävätkö julkistetut tulevaisuudennäkymät tilintarkastajien lausuntoa esitteeseen sisältyvästä tulosenlaskusta tai -arviosta. Pro forma -tietojen esittämisvelvollisuuteen liittyen käytännöksi on muotoutunut, että liikkeeseenlaskija esittää Fivalle perustellun selvityksen kaikista edellisen tai kuluvan tilikauden yritysjärjestelyistä, joiden vaikutukset eivät sisälly kaikilta osin tai lainkaan liikkeeseenlaskijan viimeksi laadittuun tilinpäätökseen ja osavuositarkastukseen.

Ns. europassimenettelyssä liikkeeseenlaskija voi yksinkertaista ilmoitusmenettelyä noudattaen tarjota arvopapereita kaikissa Euroopan talousalueen valtioissa yhden jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä esitteellä. Tätä menettelytapaa sovelletaan, kun laaditaan komission esiteasetuksen mukainen esite. Europassimenettelyssä jäsenmaat eivät voi asettaa kansallisesti lisävaatimuksia esitteen sisällölle.

Kansallisesta esitteestä annetun VMA:n mukaisella esitteellä arvopapereita voidaan tarjota vain Suomessa, eli europassimenettely ei sovellu.

1.3 Esitteiden taloudelliseen tietoon liittyviä erityiskysymyksiä

1.3.1 Tilinpäätösten oikaisut

Komission esiteasetuksen mukaiseen osake-esitteeseen tulee sisällyttää tilintarkastetut tilinpäätökset ja toimintakertomukset sekä niitä koskevat tilintarkastuskertomukset vähintään kolmelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta. Lisäksi taloudelliset tiedot tulee esittää kahdelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta samoja laatimisperiaatteita noudattaen ja samassa muodossa kuin liikkeeseenlaskijan seuraavalta kokonaiselta tilikaudelta julkistettava tilinpäätös. Tiedot oikaistaan tarvittaessa vastaamaan tätä vaatimusta. Vaatimus soveltuu esimerkiksi tilanteeseen, jossa yhtiö siirtyy seuraavassa tilinpäätöksessä soveltamaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja. Tilintarkastetut oikaistut tilinpäätökset voidaan sisällyttää esitteeseen virallisten tilinpäätösten asemasta.

Tässä suosituksessa ei käsitellä historiallisten taloudellisten tietojen tai oikaistujen taloudellisten tietojen laadintaan ja tilintarkastukseen liittyviä kysymyksiä. Näiden tietojen tilintarkastuksessa tulee noudattaa tilintarkastuslakia sekä soveltuvia ISA-standardeja.

1.3.2 Liikkeeseenlaskijan epätavallinen taloudellinen historia

Liikkeeseenlaskijalla voi joissain tapauksissa olla epätavallinen taloudellinen historia tai se on tehnyt merkittävän taloudellisen sitoumuksen. Tällöin komission asetuksen 211/2007 mukaisesti esitteeseen sisällytettävien taloudellisten tietojen osalta Fiva arvioi tapauskohtaisesti, mitä taloudellisia lisätietoja on tarpeen sisällyttää esitteeseen, jotta se täyttäisi AML 2:3a §:n vaatimukset.

Liikkeeseenlaskijan epätavallinen taloudellinen historia tarkoittaa, että liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan koko menneisyyttä ei voida kuvata vain liikkeeseenlaskijaa koskevilla taloudellisilla tiedoilla, vaan tarvitaan myös toiseen yritykseen tai liiketoimintaan liittyviä taloudellisia tietoja. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi kun

- liikkeeseenlaskija on tehnyt merkittävän hankinnan, joka ei vielä sisälly sen omiin julkaistuihin tilinpäätöstietoihin
- liikkeeseenlaskija on uusi holdingyhtiö, joka on perustettu hallinnoimaan olemassa olevaa liiketoimintakokonaisuutta
- liikkeeseenlaskija koostuu yhtiöistä, jotka ovat olleet yhteisen määräysvallan alla tai joilla on ollut yhteinen omistaja, mutta eivät ole koskaan sellaisenaan muodostaneet konsernia
- liiketoiminnan jakautumisen jälkeen liikkeeseenlaskijasta on tullut erillinen oikeushenkilö

Merkittävä taloudellinen sitoumus on kyseessä esimerkiksi silloin, kun liikkeeseenlaskija on tehnyt sitovan sopimuksen merkittävän yrityksen tai liiketoiminnan hankkimisesta tai sellaisesta luopumisesta, vaikka sopimusta ei ole vielä saatettu päätökseen esitteen hyväksymispäivään mennessä. Jos sovittu liiketoimi toteutuessaan johtaisi olennaiseen muutokseen liikkeeseenlaskijan taloudellisessa asemassa ja tuloksessa, olisi komission asetuksen 211/2007 mukaisesti asianmukaista soveltaa samoja tietovaatimuksia kuin silloin, kun liikkeeseenlaskija on jo saattanut päätökseen hankinnan tai luovuttamisen.

Komission asetuksen 211/2007 tarkoittamien tilanteiden osalta tämä ohje koskee ainoastaan tilanteita, joissa esitteessä annetaan komission esiteasetuksen liitteen II mukaisia pro forma -tietoja. Tämä ohje ei koske muuta asetuksen perusteella esitteeseen mahdollisesti sisällytettävää taloudellista lisätietoa tai sen tarkastusta.

14-36

2

**Ohje pro
forma -tietojen
esittäjälle**

2.1 Esitteen pro forma -tiedot

2.1.1 Pro forma -tiedon määritelmä

Tässä ohjeistuksessa pro forma -muotoisista taloudellisista tiedoista voidaan käyttää myös seuraavia termejä: pro forma -luvut, pro forma -tiedot, pro forma -taloudelliset tiedot ja pro format.

Komission esiteasetuksen¹ mukaisesti olennaisen muutoksen tapauksessa esitteessä on esitettävä selvitys siitä, miten liiketoimi olisi voinut vaikuttaa liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan sekä tulokseen, jos se olisi toteutettu raportointijakson alussa tai raportointipäivänä. Tämä vaatimus voidaan yleensä täyttää antamalla pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja. Pro forma -tiedot on koottava komission esiteasetuksen liitteessä II mainittujen vaatimusten mukaisesti.

Pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja voidaan koota havainnollistamaan esimerkiksi seuraavien suunniteltujen tai toteutuneiden liiketapahtumien vaikutuksia:

- yrityshankinta (yrityskauppa, ostotarjous, sulautuminen)
- rahoitusjärjestely
- liiketoiminnasta luopuminen (esim. myynti, lopettaminen).

Pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja koottaessa virallisia tilinpäätöksiä tai osavuosikatsauksia (historiallinen taloudellinen tieto) muutetaan tekemällä niihin oikaisuja eli sisällyttämällä tietoihin sellaisia tapahtumia ja eriä, jotka eivät todellisuudessa ole sellaisina olleet olemassa eivätkä ole tapahtuneet pro forma -tiedoissa esitettyinä ajankohtana.

Oikaisut voivat perustua todellisiin tapahtumiin, kuten toteutuneeseen yrityskauppaan tai olettamuksiin, kuten suunniteltuun yrityskauppaan. Pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja koottaessa ”suunniteltu”-termi tarkoittaa tapahtumaa, jonka toteuttamiseen liikkeeseenlaskija on sitoutunut². Pro forma -tiedoista tulee käydä ilmi, mitkä oikaisut perustuvat todellisiin tapahtumiin ja mitkä olettamuksiin. Käytettyjen olettamuksien tulee perustua johdon parhaaseen arvioon, kuitenkin niin, että johdon arvion perustana on tosiasioita, esimerkiksi yrityshankintaan liittyvien käyvän arvon olettamuksien tulee perustua käyvän arvon laskelmiin.

Komission esiteasetuksen³ mukaan pro forma -muotoisten taloudellisten tietojen yhteydessä on annettava riippumattomana asiantuntijana toimivan hyväksytyn tilintarkastajan tai liikkeeseenlaskijan tilintarkastajien lausunto.

1 Komission esiteasetus, liite I, kohta 20.2.

2 Komission asetus 211/2007.

3 Komission esiteasetus, liite I, kohta 20.2.

2.1.2 Pro forma -muotoisen taloudellisen tiedon tarkoitus

Pro forma -muotoisen taloudellisen tiedon esittämisen yleisenä tarkoituksena on havainnollistaa yhden tai useamman liiketoimen vaikutusta tiettyyn oikaisematomaan taloudelliseen tietoon. Pro forma -tiedoissa esitetään havainnollistamistarkoituksessa selvitys siitä, miten liiketoimi olisi voinut vaikuttaa liikkeeseenlaskijan tulokseen ja taloudelliseen asemaan, mikäli se olisi toteutettu pro forma -tiedoissa esitettyä ajankohtana. Luonteensa vuoksi pro forma -muotoiset taloudelliset tiedot koskevat oletettua tilannetta, eivätkä ne siksi anna kuvaa yrityksen todellisesta taloudellisesta tilanteesta tai tuloksesta.

Pro forma -tiedot eivät anna todellista kuvaa liikkeeseenlaskijan taloudellisesta asemasta tai tuloksesta, muun muassa siksi, että pro forma -tiedoissa havainnollistettava liiketoimi toteutetaan myöhäisempänä ajankohtana kuin pro forma -tiedoissa on esitetty. Myös, mikäli liikkeeseenlaskija olisi toteuttanut liiketoimen pro forma -kauden alussa, kuten on oletettu pro forma -tuloslaskelmassa, liikkeeseenlaskija olisi todellisuudessa saattanut päätyä toisenlaiseen taloudelliseen asemaan ja tulokseen pro forma -kaudella.

Pro forma -muotoinen taloudellinen tieto ei saa olla harhaanjohtavaa, ja sen tulee sisältää kaikki liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat oikaisut, jotka ovat tarpeen kuvattaessa liiketoimen vaikutuksia.

2.1.3 Liikkeeseenlaskijan vastuu pro forma -muotoisesta taloudellisesta tiedosta

Liikkeeseenlaskija⁴ vastaa annettavista pro forma -tiedoista ja siitä, etteivät ne ole harhaanjohtavia. Arvioidessaan, saattaako taloudellinen tieto olla harhaanjohtavaa, liikkeeseenlaskijan johdon tulee varmistua siitä, etteivät oikaisut yksittäin ja/tai yhteenlaskettuna johda olennaisesti vääristyneeseen tai yksipuoliseen lopputulokseen ja että kaikki tiedossa olevat oikaisut on tehty asianmukaisesti. Liikkeeseenlaskijan on noudatettava huolellisuutta pro forma -tietoja koottaessa ja esittäessä. Pro forma -tietojen kokoamisessa ja esittämisessä tulee soveltuvin osin ottaa huomioon hyvän kirjanpitoavan periaatteet.

Pro forma -tiedon tavoitteena on tukea sijoittajan analyysia liikkeeseenlaskijan tulevaisuudennäkymistä havainnollistamalla kyseessä olevan liiketoimen vaikutuksia toteutuneisiin taloudellisiin tietoihin. Arvioidessaan pro forma -tiedon havainnollisuutta johdon tulee kiinnittää huomiota tämän tiedon asianmukaisuuteen suhteessa liikkeeseenlaskijan tulevaisuudennäkymiin, kuten esimerkiksi siihen, antavatko tiedot sijoittajalle oikean lähtökohdan arvioida liiketoimen toteutumisen jälkeisiä vaikutuksia sekä johdon toimenpiteitä.

4 Komission esiteasetus, liite I, kohta 1 ja Kansallisesta esitteestä annettu VMA 4 § "Esitteestä vastuulliset henkilöt".

2.1.4 Pro forma -tietojen esittämisvelvollisuus

Pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja tarvitaan, jos liikkeeseenlaskijan toiminnassa tapahtuu tai on tapahtunut tietyn liiketoimen johdosta olennainen bruttomääräinen muutos, jota liikkeeseenlaskijan tilintarkastetut tilinpäätökset tai osavuositaiset taloudelliset tiedot eivät kuvaa riittävästi tai eivät lainkaan. Tällöin osake-esitteessä⁵ annetaan olennaisten ja riittävien tietojen vaatimuksen täyttämiseksi pro forma -tietoja historiallisten taloudellisten tietojen lisäksi.

Olellaisella muutoksella⁶ liikkeeseenlaskijan toiminnassa tarkoitetaan järjestyä, jonka seurauksena yksi tai useampi liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan laajuutta kuvaava tunnusluku muuttuu yli 25 prosenttia. Järjestelyn olennaisuutta arvioidaan⁷ suhteessa liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan laajuutta kuvaaviin tunnuslukuihin ennen kyseistä järjestyä. Tunnusluvut perustuvat liikkeeseenlaskijan viimeisimpään julkistettuun tai seuraavaksi julkistettavaan tilinpäätökseen, ja tällaisia tunnuslukuja voivat olla esimerkiksi taseen varat yhteensä, liikevaihto ja tilikauden voitto tai tappio. Perustellusta syystä muitakin tunnuslukuja voidaan käyttää, jos edellä luetellut tunnusluvut eivät sovellu liikkeeseenlaskijan toimialalle.

Tilanteessa, jossa on tapahtunut useita liiketoimia, joista vain yksi liiketoimi ylittää 25 prosentin olennaisuusrajan, pro forma -tietoja esitetään lähtökohtaisesti vain rajan ylittävistä yhdestä liiketoimesta⁸. Suomessa käytäntönä on tällaisissa tilanteissa ollut, että rajan alle jääneistä muista liiketoimista esitetään pro forma -liitetiedoissa perustelut, miksi niitä ei ole sisällytetty pro forma -tietoihin sekä niiden vaikutus pro forma -liikevaihtoon ja -tulokseen, jos ne olisi sisällytetty pro forma -tietoihin.

Olellainen muutos voi olla kyseessä myös tilanteessa, jossa tilikauden aikana on tapahtunut tai tulee tapahtumaan useita järjestyjä, joiden yhteisvaikutus on yli 25 prosenttia, vaikka mikään yksittäisistä liiketoimista ei käytännössä ylittäisikään 25 prosentin rajaa⁹. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos hankitaan useita samalla toimialalla toimivia yrityksiä. Yleensä kyseisessä tilanteessa pro forma -muotoisia taloudellisia tietoja ei tarvitse esittää, mutta useiden liiketoimien tilanteessa on aina kuitenkin tapauskohtaisesti arvioitava antavatko esitteessä esitettävät historialliset taloudelliset tiedot oikean kuvan liikkeeseenlaskijan liiketoiminnasta ja taloudellisesta asemasta esitteen julkistamishetkellä¹⁰.

5 Komission esiteasetuksen liitteen I mukainen esite, sovelletaan sekä osakkeisiin että osakkeisiin oikeuttaviin arvopapereihin, kuten vaihtovelkakirjoihin tai optio-oikeuksiin.

6 Komission esiteasetuksen lisäys 4a artikla kohta 6 (Komission asetus 211/2007).

7 ESMA:n esitesuositus

8 ESMA:n Q&A

9 Fivan standardi 5.2a *Arvopaperien tarjoaminen ja listalleotto*.

10 ESMA:n Q&A

2.1.5 Pro forma -kaudet

Komission esiteasetuksen¹¹ mukaan pro forma -muotoisia tietoja voidaan julkistaa vain

- kuluvalta tilikaudelta
- viimeksi päättyneeltä tilikaudelta
- viimeiseltä osavuosisikaudelta, jolta kyseiset oikaisemattomat tiedot on julkistettu tai julkistetaan samassa asiakirjassa.

Kuluva tilikausi tarkoittaa ajanjaksoa, joka ei vastaa liikkeeseenlaskijan normaalia osavuosiajanjaksoa, ts. tietoja annetaan esimerkiksi tilikauden neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta¹².

Tilanteessa, jossa pro forma -tietoja edellyttävän liiketoimen vaikutukset eivät sisälly koko vuoden osalta liikkeeseenlaskijan viimeksi päättyneeseen tilinpäätökseen, pro forma -tuloslaskelmatietoja tulisi esittää viimeksi päättyneeltä tilikaudelta (12 kuukaudelta)¹³. Tilanteessa, jossa liiketoimen vaikutukset eivät sisälly koko osavuosisikauden osalta liikkeeseenlaskijan viimeisimpään julkistettuun osavuosisikatsaukseen, Fiva on yleensä edellyttänyt pro forma -tuloslaskelmatietojen esittämistä myös osavuosisikaudelta, mikäli tiedot ovat olleet saatavilla.

Jos liikkeeseenlaskija arvioi, ettei pro forma -tuloslaskelmatietoja ole tarkoituksenmukaista esittää kaikilta edellä mainituilta kausilta, tietoja voidaan jättää esittämättä joltain kaudelta, jos siihen on Fivan hyväksymä perusteltu syy. Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota pro forma -tietojen tarkoitukseen sekä siihen, ettei informaatio muodostu harhaanjohtavaksi.

Jos liiketapahtuma sisältyy viimeksi julkaistun tilinpäätöksen tai osavuosisikatsauksen taseeseen, ei pro forma -tasetta esitetä. Jos pro forma -tase esitetään, se esitetään vain yhdeltä ajankohdalta.

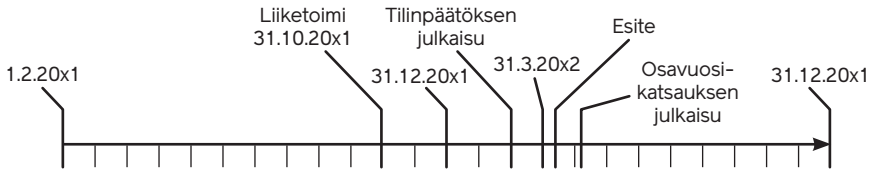
Seuraavaan on koottu esimerkkejä liiketapahtuman ajankohdan vaikutuksesta pro forma -tiedon esittämiseen. Esimerkeissä on esitetty pro forma -tietojen esittämiskaudet, jotka enimmillään esitteeseen voidaan sisällyttää.

11 Komission esiteasetus, liite II, kohta 5.

12 ESMA:n Q&A

13 ESMA:n Q&A, valvojen enemmistön näkemys vastaa Fivan kantaa ja Suomessa vallitsevaa käytäntöä.

1. esimerkki

Pro forma -tase

- ei esitetä, koska liiketoimi sisältyy viimeksi julkaistun tilinpäätöksen taseeseen

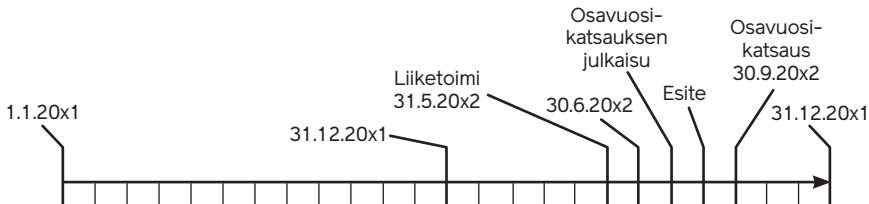
Pro forma -tuloslaskelma edelliseltä tilikaudelta

- esitetään kaudelta 1.1.–31.12.20x1, koska liiketoimen vaikutukset eivät sisälly tuloslaskelmaan koko vuoden osalta

Pro forma -tuloslaskelma viimeisimmältä osavuosisikaudelta

- ei esitetä, koska esitethetkellä ei kuluvalta vuodelta ole vielä julkaistu osavuosisikastausta

2. esimerkki

Pro forma -tase

- ei esitetä, koska liiketoimi sisältyy viimeksi julkaistun osavuosi-katsauksen taseeseen

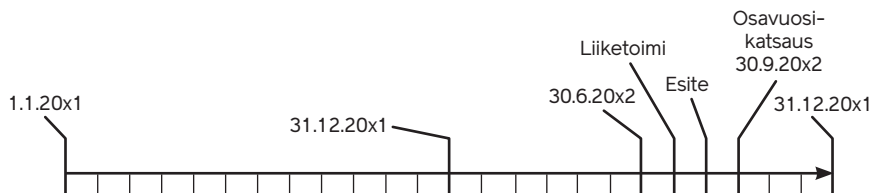
Pro forma -tuloslaskelma edelliseltä tilikaudelta

- esitetään kaudelta 1.1.–31.12.20x1, koska liiketoimen vaikutukset eivät sisälly edellisen tilikauden tuloslaskelmaan miltään osin

Pro forma -tuloslaskelma viimeisimmältä osavuosisikaudelta

- esitetään kaudelta 1.1.–30.6.20x2, koska liiketoimi sisältyy viimeisimmän osavuosisikauden tuloslaskelmaan vain osittain

3. esimerkki

Pro forma -tase

- esitetään viimeisimmän osavuosikatsauksen tasepäivältä 30.6.20x2, koska liiketoimi ei sisälly viimeksi julkaistun osavuosikatsauksen taseeseen

Pro forma -tuloslaskelma edelliseltä tilikaudelta

- esitetään kaudelta 1.1.–31.12.20x1, koska liiketoimen vaikutukset eivät sisälly edellisen tilikauden tuloslaskelmaan miltään osin

Pro forma -tuloslaskelma viimeisimmältä osavuosikaudelta

- esitetään kaudelta 1.1.–30.6.20x2, koska liiketoimi ei sisälly viimeisimmän osavuosikauden tuloslaskelmaan miltään osin

2.1.6 Tasejatkuvuus

Pro forma -tuloslaskelmatiedot tulee koota olettaen, että liikkeeseenlaskija olisi toteuttanut liiketoimen tilikauden alussa. Pro forma -tasetiedot laaditaan olettaen että liiketoimi olisi toteutettu tilinpäätöspäivänä tai osavuosikauden päätöspäivänä. Pro forma -tase esitetään vain yhdeltä ajankohdalta. Pro forma -taseen kokoaminen useammalta ajankohdalta takautuvasti johtaisi tasejatkuvuuden puuttuessa taseerien epäjohdonmukaiseen esittämiseen.

Esimerkiksi, jos yhtiö esittää pro forma -tuloslaskelmatietoja 31.12.20x1 päättyneeltä tilikaudelta ja 31.3.20x2 päättyneeltä osavuosikaudelta, tulee liiketoimi esittää kummaltakin kaudelta esitettävässä pro forma -tuloslaskelmassa niin kuin se olisi tapahtunut 1.1.20x1. Pro forma -tase esitetään kuin liiketoimi olisi tapahtunut pro forma -taseen päivänä 31.3.20x2. Pro forma -tuloslaskelma ja -tase eivät siten vastaa toisiaan eikä pro forma -tase kuvasta pro forma -tuloslaskelman oikaisujen kumulatiivista vaikutusta (tasejatkuvuutta).

Esimerkiksi pro forma -tuloslaskelmaa koottaessa oletetaan, että osakeannilla kerätyt varat saadaan pro forma -kauden alussa. Jos osakeannista saadut varat on päätetty käyttää lainan takaisinmaksuun, voidaan tästä johtuvat alentuneet korkokustannukset esittää pro forma -tuloslaskelmassa. Pro forma -tase ei kuitenkaan

sisällä vastaavia alentuneista korkokustannuksista saatuja hyötyjä, koska koottaessa pro forma -tasetta oletetaan, että osakeannista kertyvät varat saadaan vasta pro forma -taseen päivänä. Tasejatkuvuuden puute ei sinänsä tee annetusta informaatiosta harhaanjohtavaa, kun lukijalle kerrotaan pro forma -tiedoissa laskennan olettamukset.

2.2 Pro forma -tietojen esittämistapa

2.2.1 Yleistä esittämistavasta

Komission esiteasetuksen¹⁴ mukaan pro forma -muotoisten taloudellisten tietojen on sisällettävä kuvaus kyseisestä liiketoimesta, sen osapuolina olevista yrityksistä tai yksiköistä sekä ajanjaksosta, jota tiedot koskevat. On mainittava selvästi

- mitä tarkoitusta varten tiedot on koottu
- että tiedot annetaan havainnollistamistarkoituksessa
- että luonteensa vuoksi pro forma -muotoiset taloudelliset tiedot koskevat oletettua tilannetta eivätkä ne siksi anna kuvaa yrityksen todellisesta taloudellisesta tilanteesta tai tuloksesta.

Komission esiteasetuksen¹⁵ mukaan pro forma -tietoihin voi asiayhteydestä riippuen sisällyttää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Pro forma -tiedot tulee esittää esitteessä selkeästi erillisenä kokonaisuutena. Pro forma -tietojen esittämistapa yleensä vastaa liikkeeseenlaskijan viimeisimmän julkistetun tilinpäätöksen tai tulevan julkistettavan tilinpäätöksen muotoa. Lisäksi esitteestä on aina käytävä selkeästi ilmi, mitkä tiedot ovat pro forma -tietoja.

Pro forma -tiedoissa käytettävä esittämistapa tulee harkita tapauskohtaisesti. Esittämistavassa tulee huomioida havainnollistettavan liiketoimen monimutkaisuus ja esitystavan selkeys.

Pro forma -tiedoilla ei saa olla merkittävämpää asemaa kuin virallisten tilinpäätösten tiedoilla, jotta pro forma -tiedot eivät saa sijoituspäätöksessä liian suurta painoarvoa.

14 Komission esiteasetus, liite II, kohta 1.

15 Komission esiteasetus, liite II, kohta 2.

2.2.2 Pro forma -liitetiedot

Pro forma -liitetietojen tulee olla kattavat ja selkeät, jotta lukija pystyy ymmärtämään pro forma -tietojen sisällön. Pro forma -liitetiedot muodostuvat yleensä seuraavista osioista:

- pro forma -tietojen kokoamisessa noudatetut periaatteet
- pro forma -oikaisujen selitykset
- muut esitettävät tiedot, joita ovat esimerkiksi mahdolliset tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamiseen liittyvät oikaistut ja täsmäytyslaskelmat sekä tehtyjen laatimisperiaateoikaisujen selitykset, jos ne esitetään muista pro forma -oikaisuista erillisenä osiona.

Luvussa 2.3.3 on listattu tarkemmin liitetiedoissa esitettäviä asioita.

2.2.3 Oikaisematon taloudellinen tieto

Oikaisemattomalla taloudellisella tiedolla tarkoitetaan pro forma -tietojen perustana olevaa liikkeeseenlaskijan taloudellista tietoa. Oikaisemattoman taloudellisen tiedon tulee yleensä olla johdettu liikkeeseenlaskijan:

- tilintarkastetusta ja julkistetusta tilinpäätöksestä
- julkistetusta osavuosikatsauksesta / osavuositaisesta taloudellisesta tiedosta.

2.2.4 Taulukkomuoto

Komission esiteasetuksen¹⁶ mukaan pro forma -tiedot esitetään yleensä taulukossa, joka koostuu seuraavista sarakkeista:

- oikaisemattomat taloudelliset tiedot
- pro forma -oikaistut
- oikaistut pro forma -tiedot.

Taulukkomuoto selkeyttää lukujen vertailtavuutta. Taulukon sarakkeissa esitetään ensin liikkeeseenlaskijan oikaisematon taloudellinen tieto. Näiden jälkeen esitetään havainnollistettavien liiketoimien vaikutuksia kuvaavat pro forma -oikaistut yhdessä tai useammassa sarakkeessa. Viimeisessä sarakkeessa esitetään oikaistut pro forma -tiedot.

Pro forma -tietoja sisältävään taulukkoon tulee merkitä, mitkä tiedot ovat tilintarkastettuja ja mitkä tilintarkastamattomia.

¹⁶ Komission esiteasetus, liite II, kohta 3.

Esimerkki taulukon sarakeotsikoinnista yksinkertaisessa taulukkomuotoisessa esitystavassa:

A Oyj			A Oyj
31.12.20xx			Pro forma
(IFRS)	Pro forma		31.12.20xx
<u>(tilintarkastettu)</u>	<u>-oikaisu</u>	<u>Viite</u>	<u>(tilintarkastamaton)</u>

Esitettäessä pro forma -tietoja yrityshankinnan vaikutuksista taulukkomuodossa, liikkeeseenlaskijan oikaisematon taloudellinen tieto esitetään ensimmäisessä sarakkeessa. Tämän jälkeen esitetään pro forma -oikaisut, jotka koostuvat hankinnan kohteen taloudellisista tiedoista ja muista havainnollistettavan liiketoimen vaikutuksia kuvaavista oikaisuista sekä liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden noudattamisesta johtuvista oikaisuista. Viimeisessä sarakkeessa esitetään oikaistut pro forma -tiedot.

Taulukkomuotoisesta esittämistavasta yrityshankintatilanteessa on esitetty esimerkkejä luvuissa 2.4.1 ja 3.

2.3 Pro forma -tietojen kokoaminen

2.3.1 Yleistä tietojen kokoamisesta

Koottaessa pro forma -tietoja kerätään, luokitellaan sekä yhdistellään taloudellista tietoa. Yleensä kokoaminen sisältää seuraavia vaiheita:

- pro forma -tiedoissa käytettävän liikkeeseenlaskijan sekä mahdollisten kohdeyhtiöiden historiallisen taloudellisen tiedon tunnistaminen sekä tarvittavan tiedon irrottaminen tästä kokonaisuudesta
- harkinta pro forma -tietojen kokoamisessa noudatettavista tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- asianmukaisten ja tiedossa olevien pro forma -oikaisujen tekeminen
- pro forma -tietojen matemaattinen yhteenlaskeminen
- pro forma -tietojen esittämistavan valinta ja tietojen asianmukainen esittäminen sekä tarvittavien liitetietojen kokoaminen pro forma -tietojen tueksi
- pro forma -tietojen läpikäynti sekä hyväksyminen.

2.3.2 Pro forma -oikaisujen määritelmä

Pro forma -oikaisuilla tarkoitetaan oikaisuja, joita tehdään liikkeeseenlaskijan oikaisemattomaan taloudelliseen tietoon, sisältäen

- oikaisut, jotka liittyvät pro forma -tiedoissa havainnollistettavan liiketoimen vaikutusten kuvaamiseen
- oikaisut, joita tarvitaan koottaessa pro forma -tiedot noudattaen liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Pro forma -oikaisut sisältävät hankitun/hankittavan tai myydyn/myytävän kohteen taloudelliset tiedot. Hankinnan tai myynnin kohteen taloudellisen tiedon tulee yleensä olla johdettu kohdeyhtiön

- tilintarkastetusta tilinpäätöksestä
- osavuositaisesta taloudellisesta tiedosta.

Komission esiteasetuksen¹⁷ mukaan hankittujen yritysten tai yhteisöjen tilinpäätökset on soveltuvin osin sisällytettävä esitteeseen.

2.3.3 Edellytykset pro forma -oikaisujen tekemiselle

Komission esiteasetuksen¹⁸ mukaan pro forma -taloudellisiin tietoihin liittyvät pro forma -oikaisut on

- osoitettava ja selitettävä selvästi
- voitava kohdentaa suoraan kyseiseen liiketoimeen
- voitava vahvistaa tosiseikoin
- lisäksi koottaessa pro forma -muotoista tuloslaskelmaa tai rahavirtalaskelmaa on ilmoitettava selkeästi sellaiset oikaisut, joilla odotetaan olevan jatkuvaa vaikutusta liikkeeseenlaskijaan, ja sellaiset oikaisut, joilla tällaista vaikutusta ei odoteta olevan.

Oikaisujen tulee olla kohdistettavissa suoraan kyseiseen liiketoimeen, jotta pro forma -tiedot kuvaisivat vain esitteessä havainnollistettavaan liiketoimeen keskeisesti kuuluvia seikkoja. Liikkeeseenlaskijan tulee sisällyttää kaikki tiedossa olevat asianmukaiset oikaisut pro forma -tietoihin. Pro forma -oikaisuilla liikkeeseenlaskijan luvut oikaistaan kuvaamaan liiketoimen vaikutuksia. Esimerkiksi sellaisia oikaisuja, jotka riippuvat liiketoimen jälkeisistä toimenpiteistä ja muista liiketoimista riippuvista tulevaisuuden tapahtumista, ei tule tehdä, vaikka toimenpiteet olisivatkin keskeisiä päätöksenteossa liiketoimeen ryhtymisen kannalta.

¹⁷ Komission esiteasetus, liite II, kohta 3.

¹⁸ Komission esiteasetus, liite II, kohta 6.

Se, että pro forma -oikaisut on voitava vahvistaa tosiseikoin, muodostaa luotettavan pohjan pro forma -tiedoille. Vaikkakin tosiseikat vaihtelevat tilanteesta riippuen, ne ovat yleensä objektiivisesti todennettavissa. Tosiseikkoja, joihin pro forma -oikaisut perustuvat, voivat olla mm.

- osto- ja myyntisopimukset
- erilaiset rahoitukseen liittyvät sopimukset, kuten lainasopimukset
- arvostuksen perusteena käytetyt arvonmäärittäysraportit
- muut liiketoimeen suoraan liittyvät dokumentit
- julkistetut tilinpäätökset
- lakeihin tai säädöksiin perustuvat käytännöt, esim. verotus
- työsopimukset.

Pro forma -oikaisut tulee esittää taulukkomuotoisessa esitystavassa liikkeeseenlaskijan oikaisemattoman taloudellisen tiedon jälkeen yhdessä tai useammassa sarakkeessa, ja kunkin oikaisun osalta tulee antaa selittävät liitetiedot.

Pro forma -tietojen liitteistä tulee käydä ilmi

- oikaisujen kokoamisessa käytetyt oletukset
- oletusten epävarmuudesta mahdollisesti johtuva oikaisun arvon vaihteluväli, mikäli epävarmuus on merkittävä ja vaihteluväli kohtuudella arvioitavissa
- oikaisujen luonne (kertaluonteinen/tulevaisuudessa jatkuvasti vaikuttava)
- esitettyjen oikaisujen kokoamisessa käytetty lähdeaineisto
- miten yksittäiset oikaisut on yhdistelty eri tuloslaskelma- ja taseriveille.

Pro forma -oikaisut tulee kertoa yksityiskohtaisesti pro forma -liitetiedoissa. Kunkin yksittäisen pro forma -oikaisun tulisi viitata vastaavaan oikaisuun pro forma -tuloslaskelmassa ja/tai -taseessa. Oikaisuja saadaan yhdistellä esitystavan yksinkertaistamiseksi. Kunkin yksittäisen liiketoimen vaikutus on kuitenkin selostettava riittävän selkeästi, ja mikäli saman tilinpäätöserään kohdistuu useita eriluonteisia oikaisuja, on kunkin vaikutus selostettava erikseen. Pro forma -tuloslaskelmaan tehtävistä oikaisuksista on selkeästi ilmoitettava sellaiset oikaisut, joilla odotetaan olevan jatkuvaa vaikutusta liikkeeseenlaskijaan, ja sellaiset oikaisut, joilla jatkuvaa vaikutusta ei odoteta olevan¹⁹.

Liikkeeseenlaskija ei saa jättää oikaisuja tekemättä vain sillä perusteella, että niillä ei arvioida olevan jatkuvia vaikutuksia tulevaisuudessa.

¹⁹ Komission esiteasetus, liite II, kohta 6.

2.3.4 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Komission esiteasetuksen²⁰ mukaan pro forma -tiedot on koottava noudattaen samoja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita kuin liikkeeseenlaskijan viimeisimmässä tai seuraavassa tilinpäätöksessä. Pro forma -oikaisuja tehtäessä laatimisperiaatteita tulee soveltaa johdonmukaisesti samalla tavalla kuin liikkeeseenlaskijan tilinpäätöstä laadittaessa.

Yrityshankintatilanteessa hankinnan kohteen taloudelliseen tietoon tulee tehdä tarvittavat oikaisut, joilla sen tilinpäätöksen laatimisperiaatteet yhdenmukaistetaan liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kanssa. Nämä oikaisut voidaan esittää joko erillisessä taulukossa (ks. esimerkki luvussa 3) tai samassa taulukossa pro forma -oikaisujen kanssa mutta erillisessä sarakkeessa (ks. esimerkki luvussa 2.4.1). Oikaisujen tulee perustua tosiseikkoihin ja tehdyistä oikaisuista tulee antaa selvitys pro forma -liitetiedoissa.

Yrityshankintatilanteessa saattaa tulla vastaan myös tilanne, jossa liikkeeseenlaskijan aikaisemmin soveltamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät kata uuden tyyppistä transaktiota. Tällöin liikkeeseenlaskijan tulee pro forma -tietoja kootessaan soveltaa samoja laatimisperiaatteita, joita se tulee soveltamaan kyseiseen liiketoimeen tulevassa tilinpäätöksessään.

Luvussa 2.4.3 on esitetty esimerkkejä tilanteista, joissa voidaan joutua tekemään oikaisuja laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamiseksi.

2.3.5 Tilikausien yhdenmukaistaminen

Koottaessa pro forma -tuloslaskelmaa kahdesta tai useammasta yhtiöstä saattavat yhtiöiden tilikaudet poiketa toisistaan. Tilikaudet voivat olla eripituisia (poikkeavat tilikaudet) tai tilikaudet voivat olla yhtä pitkiä mutta päättyä eri ajankohtana. Lähtökohtaisesti tiedot laaditaan liikkeeseenlaskijan tilikaudelta.

Pro forma -tiedoissa esitettyjen yhdisteltyjen tuloslaskelmatietojen tulee perustua yhtä pitkiin kausiin. Jos tilikausien päättymisajankohdissa on yli 3 kuukauden ero, tulisi kaudet lähtökohtaisesti yhdenmukaistaa pro forma -tietoja varten. Jos pro forma -tuloslaskelman luvut perustuvat esimerkiksi liikkeeseenlaskijan uusimpaan joulukuun lopun tilinpäätökseen, mutta hankittavan yhtiön uusimmat 12 kuukauden tuloslaskelmatiedot ovat saatavissa vain syyskuun lopulta, voidaan hankittavan yhtiön syyskuussa päättyneen tilikauden tietoja yleensä käyttää tuloslaskelmaoikaisuja tehtäessä. Mikäli kausivaihtelut vaikuttavat merkittävästi yhtiön toimintaan, tulee tällöin käyttää ajallisesti yhdenmukaisia kausia, jotta vältetään pro forma -tietojen mahdollinen harhaanjohtavuus.

20 Komission esiteasetus, liite II, kohta 4.

Pro forma -kausien yhteneväisyyteen ja merkittäviin kausivaihteluihin tulee kiinnittää huomiota myös pro forma -tasetta koottaessa. Jos liikkeeseenlaskijan tase on laadittu esimerkiksi joulukuun lopun tilanteesta, voi olla harhaanjohtavaa tehdä pro forma -oikaisuja käyttäen hankittavan yhtiön syyskuun lopun tasetta, mikäli kausivaihteluiden takia hankittavan yhtiön taloudellinen asema on syyskuun lopussa olennaisesti erilainen kuin joulukuun lopussa.

2.3.6 Tunnusluvut

Esitteessä esitettävät tunnusluvut perustuvat lähtökohtaisesti virallisiin tilinpäätöksiin ja osavuositarkastuksiin. Pro forma -tietoihin perustuvien tunnuslukujen esittäminen näiden ohella on mahdollista. Tiettyjä tunnuslukuja, kuten keskimääräiseen omaan pääomaan perustuvia lukuja, ei kuitenkaan yleensä voida perustellusti laskea ja esittää pro forma -tietojen perusteella.

Esimerkiksi annettaessa osakekohtaisia pro forma -tunnuslukuja liiketoimesta, johon liittyy osakeanti tai muu osakkeiden lukumäärään vaikuttava järjestely, tunnuslukujen tulisi perustua painotettuun keskimääräiseen osakkeiden lukumäärään pro forma -kautena, ikään kuin anti olisi tapahtunut kauden alussa. Pro forma -liitteissä tulee esittää laskennassa käytetty tulos ja osakkeiden lukumäärä.

Pro forma -tiedon tulee sisältää pro forma -tunnuslukujen laskentakaavat, joiden tulisi olla yhdenmukaiset liikkeeseenlaskijan käyttämien laskentakaavojen kanssa.

2.4 Soveltamisesimerkkejä

2.4.1 Esimerkki taulukkomuodosta yrityshankintatilanteessa

Luvussa 3 esitetään laaja esimerkki taulukkomuotoisesta esitystavasta tilanteesta, jossa hankinnan kohteen taloudelliset tiedot esitetään pro forma -taulukossa oikaisuna vastaamaan liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita ja täsmäytyslaskelmat hankinnan kohteen taloudellisiin tietoihin esitetään pro forma -liite-tiedoissa.

Yrityshankintatilanteessa pro forma -oikaisut voidaan esittää myös seuraavan sarakeotsikoinnin mukaisessa taulukkomuodossa:

A Oyj	B Oy ⁽¹⁾			A Oyj Pro forma
1.1.–31.12.20xx (IFRS)	1.1.–31.12.20xx (FAS)	Laatimis- periaate-	Muut pro forma	1.1.–31.12.20xx (tilintarkas- tamaton)
<u>(tilintarkastettu)</u>	<u>(tilintarkastettu)</u>	<u>oikaisu</u> ⁽²⁾	<u>Viite</u> <u>-oikaisu</u> ⁽³⁾	<u>Viite</u> <u>tamaton)</u>

(1) Liikkeeseenlaskijan oikaisemattoman taloudellisen tiedon jälkeen seuraavassa sarakkeessa esitetään hankinnan kohteen taloudelliset tiedot, jotka yleensä perustuvat hankinnan kohteen tilintarkastettuun tilinpäätökseen ja/tai osavuositaiseen taloudelliseen tietoon. Hankinnan kohteen taloudellisten tietojen yhteydessä mainitaan lisäksi, minkä laskentaperiaatteiden mukaisia tiedot ovat, ja ovatko ne tilintarkastettuja. Tilanteessa, jossa tiedot koskevat montaa kohdeyhtiötä ja selvemmän esitystavan vuoksi yhtiöiden tietoja yhdistetään pro forma -taulukossa yhteen sarakkeeseen, pro forma -liitetiedoissa tulee esittää kunkin kohdeyhtiön taloudelliset tiedot erikseen, tarvittaessa taulukkomuodossa.

Jos liikkeeseenlaskija on tehnyt yrityshankinnan esitettävän pro forma -kauden aikana, sisältyy hankinnan kohde sen taloudellisiin tietoihin jo hankinta-ajankohdasta alkaen. Näin ollen pro forma -tietoihin sisällytetään esitettävälle pro forma -kaudelle kuuluvat hankinnan kohteen tuloslaskelmaerät hankinta-ajankohtaa edeltävältä ajalta. Nämä hankinnan kohteen tuloslaskelmatiedot esitetään pro forma -taulukossa omassa sarakkeessa ja niistä tulee selkeästi käydä ilmi ajanjakso, jota ne kuvaavat. Yhdistettävän tiedon johtaminen hankinnan kohteen historiallisesta taloudellisesta tiedosta tulee tarvittaessa esittää pro forma -liitetiedoissa.

(2) Yrityshankintatilanteessa hankinnan kohteen tilinpäätöksen laatimisperiaatteet yhdenmukaistetaan liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kanssa, eli hankinnan kohteen taloudelliseen tietoon tehdään laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamisesta johtuvia oikaisuja (ks. myös luku 2.3.4). Nämä oikaisuut voidaan esittää omassa sarakkeessaan hankinnan kohteen taloudellisten tietojen jälkeen ja ennen muita pro forma -oikaisuja tai erillisellä täsmäytyslaskelmalla pro forma -liitetiedoissa, jolloin hankinnan kohteen taloudelliset tiedot pro forma -taulukossa perustuvat laatimisperiaateoikaistuun tietoon. Sarakeotsikoinnista tulee selkeästi käydä ilmi, mitä tietoja kulloinkin esitetään.

(3) Muut pro forma -oikaisuut sisältävät yrityshankinnan vaikutusten kuvaamiseen liittyvät muut kuin kohtien (1) ja (2) tarkoittamat oikaisuut. Näitä oikaisuja ovat esimerkiksi liiketoimien yhdistämisen kirjanpitokäsittelystä johtuvat oikaisuut ja kauppahinnan maksutapaan ja ehdolliseen vastikkeeseen liittyvät oikaisuut.

2.4.2 Esimerkkejä liitetiedoissa esitettävistä asioista

Pro forma -tietojen kokoamisessa noudatetut periaatteet

Tässä liitetietojen osiossa kerrotaan, mitä eri oletuksia on tehty pro forma -tietojen kokoamisessa. Osiossa esitetään sellaisia tietoja, joita komission esiteasetus edellyttää sisällytettäväksi pro forma -tietoihin sekä muita selventäviä tietoja. Tällaisia esitettäviä asioita ovat mm. seuraavat tiedot:

- mitä tarkoitusta varten pro forma -tiedot on koottu
- kuvattavan liiketoimen pääkohdat, sen osapuolina olevat yritykset tai yksiköt
- ajanjakso, jota pro forma -tiedot koskevat
- selvitys, että pro forma -tiedot on koottu ainoastaan liiketoimen taloudellisten vaikutusten havainnollistamiseksi
- selvitys, että luonteensa vuoksi pro forma -tiedot koskevat oletettua tilannetta eivätkä ne siksi anna kuvaa yrityksen todellisesta taloudellisesta tilanteesta tai tuloksesta
- selvitys, että pro forma -tietojen luonteesta johtuen niiden ei ole tarkoitus esittää, millainen liiketoimen vaikutus olisi, jos se olisi todellisuudessa tapahtunut pro forma -tietojen kokoamisessa noudatetuissa periaatteissa mainittuna oletettuna ajankohtana
- maininta, että pro forma -tiedot eivät havainnollista, millainen liiketoimen vaikutus olisi yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan tulevaisuudessa
- liiketoimen toteuttamiseen liittyvät oletukset sekä niiden vaikutus
- käytetyt merkittävimmät oletukset pro forma -oikaisujen taustalla
- kaudet, joilta pro forma -tiedot on koottu
- tieto siitä, mihin liikkeeseenlaskijan oikaisemattomiin taloudellisiin tietoihin pro forma -tiedot perustuvat ja mitä laatimisperiaatteita on sovellettu liikkeeseenlaskijan taloudellisiin tietoihin
- tieto siitä, mitä hankinnan kohteen taloudellisia tietoja on käytetty pro forma -tiedoissa ja minkä laskentaperiaatteiden mukaisia nämä tiedot ovat
- pro forma -tietojen lähteinä olevien taloudellisten tietojen osalta viittaus vastaaviin esitteeseen sisältyviin tilinpäätöstietoihin ja osavuositietoihin
- selvitys, kuinka hankinnan kohteen taloudellista tietoa on oikaistu, jotta se vastaa liikkeeseenlaskijan noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita
- maininta, mitkä taloudelliset tiedot ovat tilintarkastettuja ja mitkä tilintarkastamattomia
- viittaus tilintarkastajan antamaan raporttiin pro forma -tiedoista
- maininta, että pro forma -tietoja tulisi lukea yhdessä liikkeeseenlaskijan tilinpäätösten sekä osavuosisaksausten kanssa.

Pro forma -oikaisujen selitykset

Komission esiteasetuksen vaatimukset sekä selkeä ja ymmärrettävä esitystapa huomioiden pro forma oikaisujen selityksissä tulisi esittää mm. seuraavat tiedot:

- yksityiskohtainen selvitys tehdystä oikaisusta
- oikaisujen kokoamisessa käytetyt olettamukset
- olettamusten epävarmuudesta mahdollisesti johtuva oikaisun arvon vaihteluväli, mikäli epävarmuus on merkittävä ja vaihteluväli kohtuudella arvioitavissa
- oikaisujen luonne (kertaluonteinen/tulevaisuudessa jatkuvasti vaikuttava)
- esitettyjen oikaisujen kokoamisessa käytetty lähdeaineisto
- miten yksittäiset oikaisut on yhdistelty eri tuloslaskelma- ja taseriveille.

Muut esitettävät tiedot

Muita lisätietoja esitetään tarpeen mukaan riippuen pro forma -tiedoissa kuvatavan liiketoimen laajuudesta ja luonteesta. Muiden esitettävien tietojen osalta huomioitavia seikkoja ovat mm. seuraavat:

- muista esitettävistä tiedoista tulee antaa riittävä selvitys siitä, mitä tietoja esitetään, mihin esitettävät tiedot perustuvat ja sekä muut esitettävän tiedon selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta tarpeelliset tiedot
- muut esitettävät tiedot voivat olla esimerkiksi:
  - erilliset täsmäytyslaskelmat tilinpäätösten laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamiseen liittyen ja yksityiskohtaiset selvitykset tehdyistä oikaisuista
  - pro forma -tiedoissa esitetyn kohdeyhtiön taloudellisen tiedon johtamien kohdeyhtiön historiallisesta taloudellisesta tiedosta (esim. tilanteessa, jossa kohdeyhtiön tilikausi poikkeaa huomattavasti liikkeeseenlaskijan tilikaudesta).

Pro forma -tietojen esittämisestä esitteessä on esimerkki luvussa 3.

2.4.3 Esimerkkejä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamisesta

Laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamiseksi voidaan joutua tekemään oikaisuja esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- a) Laatimisperiaatteiden soveltamiserot: Liikkeeseenlaskija sekä hankinnan kohde voivat laatia taloudelliset tietonsa soveltaen samoja tilinpäätösstandardeja mutta erilaisia tilinpäätösstandardeissa sallittuja vaihtoehtoja. Tällaisessa tilanteessa laatimisperiaatteiden soveltaminen tulee yhtenäistää vastaamaan liikkeeseenlaskijan laatimisperiaatteita, ja hankinnan kohteen historiallista taloudellista tietoa tulee oikaista.

- b) Eri tilinpäätösstandardit: Hankinnan kohteen laatimisperiaatteet eroavat usein käytännössä siitä johtuen, että liikkeeseenlaskija ja hankinnan kohde soveltavat eri tilinpäätösstandardeja, esim. liikkeeseenlaskija/hankkija soveltaa IFRS-laatimisperiaatteita ja hankinnan kohde joko Suomen kirjanpitolain mukaisia laatimisperiaatteita tai muuta kansallista kirjanpitolainsäädäntöä. Tällöin hankinnan kohteen historialliset taloudelliset tiedot tulee oikaista vastaamaan liikkeeseenlaskijan soveltamia IFRS-laatimisperiaatteita. Katso myös luvussa 3.2 olevan esimerkin alakohta 3.
- c) Valuuttamääraisten erien käsittely: Muunnettaessa hankinnan kohteen historiallisia taloudellisia tietoja pro forma -tietoja varten tulee soveltaa liikkeeseenlaskijan tytäryhtiöiden yhdistelyssä noudattamia muuntamissääntöjä.

2.4.4 Esimerkkejä muista pro forma -oikaisuksista

Seuraavassa esitetään esimerkkejä tyypillisistä oikaisuksista, jotka liittyvät pro forma -tiedoissa havainnollistettavan liiketoimen vaikutusten kuvaamiseen. Tämän pro forma -ohjeen liiketoimintojen yhdistämistä koskevat esimerkit on laadittu huomioiden IFRS 3 -standardin vaatimukset. Esimerkit ovat myös sovellettavissa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti laadittaviin pro forma -tietoihin. Esimerkkien kohdalla on soveltuvin osin viitattu tämän ohjeen luvussa 3 olevan pro forma -esimerkin soveltuviin kohtiin.

Liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitokäsittely

Hankintamenetelmää sovellettaessa tulee antaa selostus hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen käyvistä arvoista. Liikkeeseenlaskijan tulee kuvata pro forma -tiedoissa näiden varojen ja velkojen luonne, mahdolliset poistoperiaatteet sekä vaikutus hankintalaskelmaan. Omaisuuden ja velkojen arvostamisessa ei tule ottaa huomioon tulevaisuuden tapahtumia tai päätöksiä.

Pro forma -tiedoissa tulee antaa laadullinen kuvaus kirjatun liikearvon muodostavista tekijöistä, kuten hankkijaosapuolen ja hankinnan kohteen toimintojen yhdistämisestä odotettavissa olevista synergioista, aineettomista hyödykkeistä, jotka eivät ole erikseen kirjattavissa, tai muista tekijöistä²¹. Kuvauksen tulee olla riittävästi kyseessä olevaan hankintaan yksilöity.

Liiketoimintojen yhdistämisestä, jossa liikkeeseenlaskijalla on hankinta-ajankohdaksi alle 100 prosenttia hankinnan kohteen oman pääoman ehtoista osuuksista, tulee kertoa, mikä oli hankinta-ajankohtana kirjattu määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja kyseisen määrän määrittämisperuste sekä jokaisesta hankinnan kohteesta olevasta määräysvallattomien omistajien osuudesta, joka on

21 IFRS 3, B64 e.

arvostettu käypään arvoon, arvostusmenetelmät sekä keskeiset arvoa määritettäessä käytetyt syöttötiedot.

Jos hankintalaskelmaa laadittaessa käytettyihin oletuksiin voi tulla merkittäviä muutoksia, tulee liikkeeseenlaskijan kuvata tämä pro forma -tietojen liitetiedoissa.

Tehtävät oikaisut on voitava vahvistaa tosiseikoin. Esimerkiksi käypien arvojen määrittämisessä apuna voidaan käyttää ulkopuolisten asiantuntijoiden laatimia arvonmäärittäyksiä tai vastaavia laskelmia.

Pro forma -tuloslaskelmassa tulee huomioida hankintalaskelmassa käypiin arvoihin perustuvien poistojen kirjaamisesta aiheutuvat tulosvaikutukset. Pro forma -tuloslaskelmaan tehtyjen oikaisujen tulee perustua esitettyyn hankintalaskelmaan.

Jos pro forma -tiedoissa esitettävät hankintalaskelmat ovat alustavia, tulee nämä laskelmat myös nimetä alustaviksi hankintalaskelmiksi. Jos pro forma -tiedoissa kuvattava liiketoimintojen yhdistäminen toteutuu esitettävän pro forma -tasepäivän jälkeen, pro forma -tiedoissa esitettävät alustavat hankintalaskelmat tehdään pro forma -taseen päivämäärälle ja pro forma -taseen päivämäärän taseen varojen ja velkojen perusteella, vaikka todellinen määräysvalta siirtyy myöhemmin. Lopullinen hankintalaskelma laaditaan määräysvallan siirtymisen ajankohdalle. Liikkeeseenlaskijan tulee kertoa pro forma -tietojen liitteissä, miksi hankintalaskelma on alustava ja mitä tapahtumia tai toimenpiteitä lopullisen hankintalaskelman laatiminen vaatii. Pro forma -tietojen liitetiedoissa tulee kertoa ajankohta, jolta hankintalaskelma on laadittu. Pro forma -tiedoissa esitettävien hankintalaskelmien tulee vastata liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä soveltamaa esittämistapaa.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 c.

Kauppahinta rahana ja/tai osakkeina

Mikäli kauppahinta voidaan suorittaa joko rahana tai osakkeina, tai näiden yhdistelmänä, tulee maksutapaa koskeva olettamus tehdä pro forma -tietoja koottaessa ja kertoa sen perusteet esitteessä selkeästi. Esimerkiksi julkisen ostotarjouksen yhteydessä ei ole mahdollista määritellä etukäteen, kuinka suuri osuus tulee muodostumaan käteisestä ja osakkeista, jolloin näiden suhteesta on tehtävä olettamus. Joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeellista laajentaa pro forma -tietoja esittämällä vaihtoehtoisten käteis- ja osakeosuuksien vaikutuksia erillisenä taulukkona.

Kun osa kauppahinnasta tai koko kauppahinta maksetaan osakkeina, tulee pro forma -tietojen hankintalaskelmassa käytetyn osakkeen kurssin olla mahdollisimman lähellä liiketoimintojen yhdistämisen määräysvallan siirtymishetken kurssia. Kun hankintahetken osakekurssi ei ole tiedossa ja sen arvoon liittyy merkittävää epävarmuutta, saattaa olla tarpeellista esittää osakekurssin arvon vaihteluvälin vaikutuksia oikaisuun.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 a.

Ehdollinen vastike

Jos kauppahinta maksetaan tai saadaan tulevaisuudessa ja sen arvo määräytyy tulevaisuuden tapahtumien perusteella, tulee liikkeeseenlaskijan arvostaa ehdollinen vastike käypään arvoon. On perusteltua esittää lisäkauppahinnan vaikutuksia pro forma -tietoihin sekä kertoa periaatteet, joita on käytetty lisäkauppahinnan arvostuksessa. Mikäli alustavat arviot muuttuvat myöhemmin merkittävästi, yhtiön johdon tulee huolehtia sijoittajien asianmukaisesta informoinnista.

Lisäkauppahinnan diskonttaamisesta hankintahetkeen syntyneet korkokulut sekä käyvän arvon muutokset, tulee huomioida pro forma -tuloslaskelmassa.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 d.

Hankinnan rahoittamiseen otettavan velan korot

Mikäli liiketoimintojen yhdistäminen rahoitetaan ottamalla laina, tulee tämä huomioida pro forma -taseessa ja lainan korkokulut pro forma -tuloslaskelmassa. Pro forma -tiedoissa tulee huomioida myös lainan liikkeeseenlaskun tai noston kulut. Kirjattavan lainan sekä korkokulujen tulee perustua vahvistettaviin tosiseikkoihin, esimerkiksi lainasopimukseen, ja liittyä suoraan havainnollistettavaan liiketoimeen.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 b.

Konsernin sisäisten erien eliminointi

Yhdistyvien liiketoimintojen keskinäiset liiketapahtumat tulee eliminoida. Pro forma -tiedoissa esitetään oletuksena, että liiketoimintojen yhdistyminen olisi tapahtunut todellista hankintahetkeä aiemmin, ja näin ollen yhdistyneiden liiketoimintojen keskinäiset liiketapahtumat olisivat olleet konsernin sisäisiä tapahtumia.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 f.

Velan takaisinmaksu

Mikäli esimerkiksi osakeannista saatavilla varoilla on tarkoitus lyhentää olemassa olevia velkoja, esitetään pro forma -tietoja havainnollistamaan kyseisen liiketoimen vaikutuksia velkojen määrään, korkoihin ja tulokseen. Osakeannista saatavat varat voidaan huomioida vain siihen määrään asti, josta liikkeeseenlaskija on saanut sitovia merkintäsitoumuksia tai -takauksia. Oikaisuja tehtäessä tulee kiinnittää huomiota siihen

- a) miten liikkeeseenlaskusta saatavat varat kohdistetaan eri velkainstrumenteille silloin, kun varat eivät riitä kaikkien velkojen lyhentämiseen
- b) miten käsitellään liikkeeseenlaskusta saatavat varat, jotka ylittävät lyhennettävien velkojen määrän.

Kohdan a) tarkoittamassa tapauksessa varat tulisi kohdistaa eri velkainstrumenteille esitteessä selostettujen sitoumusten tai voimassa olevien muiden sopimusten perusteella. Mikäli kohdistamisperusteista ei ole olemassa kirjallisia sitoumuksia tai sopimuksia, ei velkojen takaisinmaksun katsota olevan suoraan esitteessä kuvatusta liiketoimesta johtuva tapahtuma. Takaisinmaksu liittyy tällöin tulevaisuuden tapahtumiin ja päätöksiin, eikä siitä tule tehdä pro forma -oikaisuja.

Jos saadut varat (kohta b) kasvattavat kassavaroja pro forma -taseessa, ei niiden tuottamia korko- tai muita tuottoja oteta huomioon pro forma -tuloslaskelmassa. Kassavarojen käyttäminen riippuu johdon harkinnasta, joten korko- tai muiden tuottojen toteutuminen ei perustu tosiseikkoihin eikä se ole riippumaton tulevaisuuden tapahtumista ja päätöksistä. Poikkeuksen edellä mainitusta muodostaa tilanne, jossa liikkeeseenlaskija on sitoutunut sijoittamaan varat ennalta määritellyllä tavalla ja varojen tuotto on siten laskettavissa.

Valuuttamääräisten erien käsittely

Pro forma -oikaisuja saatetaan joutua muuntamaan liikkeeseenlaskijan raportointivaluutan määräisiksi, esimerkiksi muunnettaessa käyvän arvon kohdistuksia ja niiden poistoja ulkomaisen tytäryhtiön hankintaan liittyen. Pro forma -tietoja koottaessa tulee soveltaa liikkeeseenlaskijan tytäryhtiöiden yhdistelyssä noudatettavia muuntamissääntöjä.

Liiketoimesta johtuvat kulut

Pro forma -tietoihin tulee tehdä asianmukaiset oikaisut liiketoimeen välittömästi liittyvistä kuluista sekä kauppahinnan maksamiseksi tarjottujen liikkeeseenlaskijan uusien osakkeiden listaamisesta aiheutuneista kuluista, jotka eivät ole riippuvaisia tulevaisuuden tapahtumista tai päätöksistä ja jotka tukeutuvat tosiseikkoihin. Esimerkiksi liiketoimen toteuttamisessa mukana olleiden neuvonantajien ja asiantuntijoiden palkkiot huomioidaan heidän antamiensa kirjallisten palkkioarvioiden perusteella.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 g.

Verovaikutukset

Tehdessään pro forma -oikaisuja liikkeeseenlaskijan johdon tulee ottaa huomioon oikaisujen vaikutukset liikkeeseenlaskijan laskennallisiin veroihin.

Katso luvun 3.2 esimerkki, alakohta 2 h.

2.4.5 Esimerkkejä eristä, joista ei tehdä pro forma -oikaisuja

Liiketoimen jälkeiset tapahtumat

Sellaisia oikaisuja, jotka riippuvat liiketoimen jälkeisistä toimenpiteistä, päätöksistä ja muista liiketoimista riippuvista tulevaisuuden tapahtumista, ei tule tehdä, vaikka toimenpiteet olisivatkin keskeisiä päätöksenteossa liiketoimeen ryhtymisen kannalta. Tällaisia ovat esimerkiksi liiketoimen jälkeen päätetyt uudelleenjärjestelytoimenpiteet.

Synergiaedut

Yrityskauppoja perustellaan usein saavutettavilla synergiaeduilla. Pro forma -tiedot muodostavat vertailupohjan, jota sijoittajat voivat pitää lähtökohtana synergiaetujen ja muiden kaupan jälkeisten tapahtumien arvioinnissa. Saavutettavat synergiaedut riippuvat yrityskaupan jälkeisistä toimista, joihin syntyneen liiketoimintakokonaisuuden johto ryhtyy. Tästä johtuen synergiaetuja ei tule ottaa huomioon tehtäessä pro forma -oikaisuja.

Tuotto- tai kuluerät, joita ei synny uudessa liiketoimintakokonaisuudessa

Listautumisen yhteydessä tai yrityskaupassa saattaa olla mahdollista tunnistaa kulu- tai tuottoeriä, joita ei enää liiketoimen toteutuksen jälkeen aiheudu. Esimerkiksi johdon palkitsemisperusteet ennen yleisöantia tai yritysosioa saattavat muuttua oleellisesti uudessa liiketoimintakokonaisuudessa. Tällaisia tuotto- tai kulueriä ei kuitenkaan eliminoida pro forma -tuloslaskelmasta, mutta niistä voidaan antaa lisätietoa esimerkiksi pro forma -liitetiedoissa.

Oikaisemattomaan taloudelliseen tietoon sisältyvät kertaluonteiset erät

Liiketoimeen liittyvien yhtiöiden oikaisemattomaan historialliseen taloudelliseen tietoon saattaa sisältyä myös eriä, jotka ovat luonteeltaan kertaluonteisia kuten ennen liiketoimea tehtyihin uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, konserniyhtiöiden myyntiin liittyvät myyntivoitot tai -tappiot tai esimerkiksi oikeudenkäynnissä maksettavaksi määrättyt vahingonkorvaukset. Näitä eriä ei eliminoida pro forma -tuloslaskelmasta, mutta niistä voidaan antaa lisätietoa esimerkiksi pro forma -liitetiedoissa.

38-57

—

3

**Esimerkki
esitteen pro
forma -tiedoista**

Taustaa

Seuraava esimerkki havainnollistaa yhden tavan esittää esitteessä pro forma -tietoja yrityshankinnan yhteydessä.

Transaktion osapuolet:

Hankkija: Intra Oyj

Yhtiö valmistaa maanviljelyyn ja metsänhoitoon tarkoitettuja traktoreita, ja sillä on toimintaa useassa maassa. Yhtiö on listattu Helsingin pörssiin. Yhtiön tilikauden 2010 IFRS-tilinpäätöksen liikevaihto oli 150 000 tuhatta euroa, tulos 24 050 tuhatta euroa ja taseen varat yhteensä 320 000 tuhatta euroa.

Hankinnan kohde: Pihan Koneet Oy

Yhtiö valmistaa kaupunkien pihojen ja katujen kunnostukseen tarkoitettuja puutarhatraktoreita. Yhtiö on suomalainen yksityisomisteinen yhtiö (Pihan perhe), jolla on markkinat Pohjoismaissa. Yhtiö laatii tilinpäätöksensä suomalaisen tilinpäätös-käytännön mukaisesti. Yhtiön tilikauden 2010 IFRS-oikaistu liikevaihto oli 49 000 tuhatta euroa, tulos 3 592 tuhatta euroa ja taseen varat yhteensä 110 000 tuhatta euroa.

Transaktio:

Intra Oyj ja Pihan Koneet Oy:n osakkeenomistajat ovat 15.10.2011 sopineet yritysjärjestelystä, jossa Intra Oyj ostaa Pihan Koneet Oy:n koko osakekannan. Yrityskauppa tapahtuu 15.11.2011. Yrityskauppa tapahtuu maksamalla osa kauppahinnasta käteisellä sekä suuntaamalla Intra Oyj:n uusia osakkeita kauppahinnan maksuksi Pihan Koneet Oy:n osakkeenomistajille. Esite tulee laatia, koska uudet osakkeet tullaan listaamaan Helsingin pörssiin. Esite julkistetaan yrityskaupan toteutumisen jälkeen. Transaktiolla on olennainen vaikutus Intra Oyj:n tulokseen ja taloudelliseen asemaan, joten se kokooa pro forma -tuloslaskelmatiedot tilikaudelta 1.1.–31.12.2010 ja osavuosikaudelta 1.1.–30.9.2011 sekä pro forma -taseen 30.9.2011 tilanteesta.

Kauppahinta:

Kauppahinta koostuu 30 000 tuhannen euron käteisvastikkeesta ja 2 000 000 Intra Oyj:n osakkeesta. Osakkeen hinta oli 6,5 euroa per osake yrityskaupan toteutumispäivänä. Pihan Koneet Oy:n osakkeenomistajille voidaan lisäksi maksaa lisäkauppahinta, jos hankitun yhtiön liikevoitto ylittää tietyn tavoitetason seuraavan kolmen vuoden aikana. Lisäkauppahinnan käypä arvo on 7 000 tuhatta euroa 15.11.2011.

Arvioidut hankintaan liittyvät transaktiokulut ovat noin 500 tuhatta euroa. Uusien osakkeiden osakeannista ja listaamisesta aiheutuneet kulut ovat noin 600 tuhatta euroa. Käteisvastike rahoitetaan ottamalla 30 150 tuhannen euron laina.

Muuta:

Yhtiöillä on ollut keskinäisiä liiketoimia ennen hankintaa. Esimerkkiä on yksinkertaistettu, eikä siinä ole huomioitu kaikkia IFRS 3 -standardin mainitsemia eriä, jotka tulee arvostaa käypään arvoon yrityshankinnan yhteydessä. Esimerkin yksinkertaistamiseksi on myös oletettu, ettei muita ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutoksia ole. Myös osakeannin- ja listaamiskulujen käsittelyä on yksinkertaistettu ja ne on kokonaisuudessaan käsitelty oman pääoman vähennyksenä, jakoa tuloslaskelman ja oman pääoman välillä ei ole tehty.

Intra Oyj:n tilintarkastamattomat pro forma -tiedot

Tilintarkastamattomien pro forma -tietojen sisällysluettelo

1. Tilintarkastamattomien pro forma -tietojen kokoamisessa noudatetut periaatteet
2. Tilintarkastamattomat Intra Oyj:n pro forma -tuloslaskelma- ja -tasetiedot
3. Pihan Koneet Oy:n tilintarkastamattomat IFRS-tuloslaskelma- ja -tasetiedot

1. Tilintarkastamattomien pro forma -tietojen kokoamisessa noudatetut periaatteet

Seuraavat tilintarkastamattomat pro forma -tiedot on esitetty havainnollistamaan lukijalle, mikä Intra Oyj:n ("Intra") liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema voisi olla, jos Intran ja Pihan Koneet Oy:n ("Pihan Koneet") yritysjärjestely ("yrityskauppa") olisi tapahtunut aiemmin. Tiedot on esitetty ainoastaan yrityskaupan vaikutusten havainnollistamiseksi, eikä niiden tarkoituksena ole esittää, millainen yhdistyneen liiketoiminnan tulos tai taloudellinen asema olisi, jos yrityskauppa olisi todellisuudessa tapahtunut alla mainittuna ajankohtana. Tiedot eivät myöskään havainnollista, millainen Intran liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema on tulevaisuudessa.

Intra sopi 15.10.2011 yritysjärjestelystä Pihan Koneiden kanssa. Yrityskaupassa Intra hankkii koko Pihan Koneiden osakekannan. Kauppahinta muodostuu 30 000 tuhannen euron käteisvastikkeesta ja Intran uusina osakkeina maksettavasta osuudesta 13 000 tuhatta euroa (yhteensä 2 000 000 osaketta). Pro forma -tiedoissa on Intran osakkeiden merkintähintana käytetty 6,5 euroa per osake, mikä oli Intran osakkeen päätöskurssi Helsingin pörssissä hankinnan toteuttamispäivänä 15.11.2011.

Kauppahinnan lisäksi myyjille voidaan maksaa lisäkauppahinta ("ehdollinen vastike"), jos Pihan Koneiden liikevoitto saavuttaa kauppasopimuksessa määritellyn tavoitetason seuraavan kolmen vuoden aikana. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo hankinnan toteuttamispäivänä 7 000 tuhatta euroa, on huomioitu pro forma -tiedoissa. Pro forma -tiedoissa käytetty kokonaiskauppahinta on 50 000 tuhatta euroa.

Käteisvastikkeena suoritettava kauppahinta rahoitetaan ulkoisella pankkilainalla. Pro forma -tiedoissa keskimääräisen vuosittaisen koron on arvioitu olevan noin 5 % perustuen lainasopimukseen. Uusien osakkeiden osakeannista ja listaamisesta johtuvat kulut ovat noin 600 tuhatta euroa ja yrityshankintaan liittyvät transaktiokulut noin 500 tuhatta euroa.

Tilintarkastamattomissa pro forma -tiedoissa ei ole otettu huomioon mahdollisia synergiaetuja.

Tilintarkastamaton pro forma -laaja tuloslaskelma 31.12.2010 päättyneeltä tilikaudelta ja tilintarkastamaton pro forma -laaja tuloslaskelma 30.9.2011 päättyneeltä kaudelta on koottu olettaen, että yrityskauppa olisi tapahtunut 1.1.2010. Tilintarkastamaton pro forma -tase 30.9.2011 on koottu olettaen, että yrityskauppa olisi tapahtunut 30.9.2011.

Tilintarkastamattomat pro forma -tiedot perustuvat Intran tilintarkastettuun tilinpäätökseen tilikaudelta 2010 sekä tilintarkastamattomaan osavuositietoihin kaudelta 1.1.–30.9.2011 sekä Pihan Koneiden tilintarkastettuun tilinpäätökseen tilikaudelta 2010 ja tilintarkastamattomiin osavuositietoihin kaudelta 1.1.–30.9.2011. Intran historialliset taloudelliset tiedot on laadittu IFRS-standardien mukaisesti. Pihan Koneiden historialliset taloudelliset tiedot on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön ("FAS") mukaisesti ja ne on pro forma -tiedoissa oikaistu Intran noudattamien IFRS-tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisiksi. IFRS-oikaisujen vaikutukset Pihan Koneiden FAS:n mukaisesti laadittuihin tilinpäätöstietoihin on esitetty tilintarkastamattomien pro forma -tietojen kohdassa 3.

Tässä esitetyt tilintarkastamattomat pro forma -tiedot tulee lukea yhdessä Intran 31.12.2010 päättyneen tilikauden tilinpäätöstietojen ja 30.9.2011 päättyneen kauden osavuositietojen sekä Pihan Koneiden tilinpäätös- ja osavuositietojen kanssa. Intran tilintarkastettu IFRS-tilinpäätös 31.12.2010 päättyneeltä tilikaudelta ja tilintarkastamaton osavuositietoihin 30.9.2011 päättyneeltä kaudelta on sisällytetty tähän esitteeseen viittaamalla (katso kohta "Esitteeseen viittaamalla liitetty aineisto"). Pihan Koneiden tilintarkastettu FAS-tilinpäätös 31.12.2010 päättyneeltä tilikaudelta ja tilintarkastamattomat osavuositiedot kaudelta 1.1.–30.9.2011 on esitetty esitteen liitteessä II.

Tilintarkastamattomia pro forma -tietoja koskeva tilintarkastajan raportti on esitetty esitteen liitteessä III.

2. Tilintarkastamattomat Intra Oyj:n pro forma -tuloslaskelma- ja -tasetiedot

Intra Oyj:n pro forma -laaja tuloslaskelma 1.1.–30.9.2011

	Intra Oyj IFRS (tilintarkas- tamaton)	Pihan Koneet Oy IFRS (tilintarkas- tamaton)	Pro forma -oikaisu	Viite	Intra Oyj Pro forma (tilin- tarkasta- maton)
(tuhatta euroa)					
Liikevaihto	130 000	38 000	-6 000	f)	162 000
Liiketoiminnan muut tuotot	15 000	4 000	-		19 000
Valmiiden ja kesken- eräisten tuotteiden varastojen muutos	-8 000	-2 000	-		-10 000
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-55 000	-16 000	6 000	f)	-65 000
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-45 000	-14 000	-		-59 000
Poistot	-4 000	-1 375	-641	c)	-6 016
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-5 000</u>	<u>-5 513</u>	<u>200</u>	g)	<u>-10 313</u>
Liikevoitto	28 000	3 113	-441		30 671
Rahoitustuotot	15 000	5 500	-		20 500
Rahoituskulut	<u>-5 000</u>	<u>-1 145</u>	<u>-1 457</u>	b), d)	<u>-7 602</u>
Voitto ennen veroja	38 000	7 467	-1 898		43 569
Tuloverot	<u>-10 000</u>	<u>-1 931</u>	<u>545</u>	h)	<u>-11 386</u>
Tilikauden voitto	28 000	5 536	-1 352		32 184
Tilikauden laaja tulos¹	28 000	5 536	-1 352		32 184
Tilikauden voitonjakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	28 000	5 536	-1 352		32 184
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	28 000	5 536	-1 352		32 184

1 Esimerkin yksinkertaistamiseksi Intra Oyj:llä ei ole muita laajan tuloslaskelman eriä.

Intra Oyj:n pro forma -laaja tuloslaskelma 1.1.–31.12.2010

	Pihan Koneet Oy				Intra Oyj Pro forma (tilintarkas- tamaton)
	Intra Oyj IFRS (tilintarkas- tettu)	IFRS (tilin- tarkas- tamaton)	Pro forma -oikaisu	Viite	
(tuhatta euroa)					
Liikevaihto	150 000	54 000	-3 000	f)	201 000
Liiketoiminnan muut tuotot	20 000	4 000	-		24 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-10 000	-6 000	-1 000	c)	-17 000
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-65 000	-21 000	3 000	f)	-83 000
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-55 000	-18 500	-		-73 500
Poistot	-5 000	-1 500	-7 855	c)	-14 355
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-7 000</u>	<u>-4 350</u>	<u>-500</u>	g)	<u>-11 850</u>
Liikevoitto	28 000	6 650	-9 355		25 295
Rahoitustuotot ja -kulut					
Rahoitustuotot	7 500	2 500	-		10 000
Rahoituskulut	<u>-3 000</u>	<u>-1 214</u>	<u>-1 928</u>	b), d)	<u>-6 142</u>
Voitto ennen veroja	32 500	7 936	-11 283		29 153
Tuloverot	<u>-8 450</u>	<u>-2 123</u>	<u>2 804</u>	h)	<u>-7 769</u>
Tilikauden voitto	24 050	5 812	-8 479		21 384
Tilikauden laaja tulos²	24 050	5 812	-8 479		21 384
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	24 050	5 812	-8 479		21 384
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	24 050	5 812	-8 479		21 384

2 Esimerkin yksinkertaistamiseksi Intra Oyj:llä ei ole muita laajan tuloslaskelman eriä.

Intra Oyj:n pro forma -tase 30.9.2011

	Intra Oyj	Pihan			Intra Oyj
	IFRS	Koneet Oy			Pro forma
	(tilintarkas-	(tilintarkas-	Pro forma		(tilintarkas-
	tamaton)	tamaton)	-oikaisu	Viite	tamaton)
(tuhatta euroa)					
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineelliset käyttöomaisuus-					
hyödykkeet	30 000	9 125	2 075	c)	41 200
Liikearvo	–	–	1 038	c)	1 038
Muut aineettomat					
hyödykkeet	5 000	500	10 000	c)	15 500
Saamiset	20 000	–	–		20 000
Laskennalliset verosaamiset	<u>3 000</u>	<u>–</u>	<u>–</u>		<u>3 000</u>
	58 000	9 625	13 113		80 738
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	50 000	17 000	1 000	c)	68 000
Myyntisaamiset ja muut					
saamiset	195 000	51 000	–4 000	f)	242 000
Rahoitusvarat	50 000	25 000	–		75 000
Rahavarat	<u>15 000</u>	<u>15 000</u>	<u>–900</u>	a), g)	<u>29 100</u>
	<u>310 000</u>	<u>108 000</u>	<u>–3 900</u>		<u>414 100</u>
Varat yhteensä	368 000	117 625	9 213		494 838

	Intra Oyj IFRS (tilintarkas- tamaton)	Pihan Koneet Oy IFRS (tilintarkas- tamaton)	Pro forma -oikaisu	Viite	Intra Oyj Pro forma (tilintarkas- tamaton)
(tuhatta euroa)					
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	5 000	1 500	-1 500	e)	5 000
SVOP-rahasto	-	-	12 556	a)	12 556
Kertyneet voittovarot	230 000	32 250	-32 250	e)	230 000
Tilikauden voitto	<u>28 000</u>	<u>5 536</u>	<u>-5 836</u>	e), g)	<u>27 700</u>
	263 000	39 286	-27 030		275 256
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	8 000	2 033	3 400	h)	13 433
Rahoitusvelat	<u>15 000</u>	<u>3 334</u>	<u>37 000</u>	b), d)	<u>55 334</u>
	23 000	5 367	40 400		68 767
Lyhytaikaiset velat					
Rahoitusvelat	16 000	472	-		16 472
Saadut ennakot		4 000	-		4 000
Ostovelat ja muut velat	<u>66 000</u>	<u>68 500</u>	<u>-4 156</u>	a), f)	<u>130 344</u>
	<u>82 000</u>	<u>72 972</u>	<u>-4 156</u>		<u>150 816</u>
Velat yhteensä	105 000	78 339	36 244		219 583
Oma pääoma ja velat yhteensä	368 000	117 625	9 213		494 838

Tilintarkastamattomiin pro forma -tuloslaskelmiin ja -taseeseen tehtyjen pro forma -oikaisujen selitykset

Intra Oyj:n tilintarkastamattomat pro forma -tuloslaskelma ja -tase tiedot sisältävät seuraavat oikaisut:

a) Osakkeiden liikkeeseenlasku

Osakkeita yrityskauppaan liittyen (kpl)	2 000 000
Euroa per osake	<u>6,5</u>
Yhteensä (tuhatta euroa)	13 000
Osakeannista ja osakkeiden listaamisesta johtuvat kulut (tuhatta euroa) – brutto ³	-600
Osakeannista ja osakkeiden listaamisesta johtuvat kulut (tuhatta euroa) – verot	<u>156</u>
Yhteensä (tuhatta euroa)	12 556

Intra tarjoaa yrityskauppaan liittyen uusia osakkeita Pihan Koneiden osakkeenomistajien merkittäväksi. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskun vaikutus, 12 556 tuhatta euroa, kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ("SVOP"). Intran oikaisemattomat tilinpäätös- ja osavuosikatsaustiedot eivät sisällä osakeannista ja listaamisesta aiheutuneita kuluja. Osakeannista ja osakkeiden listaamisesta johtuvat kulut, 600 tuhatta euroa, vähennetään taseen rahavaroista ja näistä aiheutuva verovaikutus, 156 tuhatta euroa, vähentää taseen vastattavaa puolen erää Ostovelat ja muut velat.

b) Velalla rahoitettava käteisvastikkeen maksu

Käteisvastikkeena maksettava kauppahinta, 30 000 tuhatta euroa, rahoitetaan ulkoisella pankkilainalla. Lainan korko on 5 % perustuen lainasopimukseen. Lainan nostamisesta aiheutuvat kulut, 150 tuhatta euroa, on rahoitettu nostamalla lainaa 30 150 tuhatta euroa. Pro forma -taseessa laina on kirjattu alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty lainaan liittyvät transaktiokulut. Pro forma -tiedoissa käytetty transaktiokulut huomioiva efektiivinen korko on 5,39 %. Pro forma -oikaisuna 30.9.2011 taseen rahoitusvelat kasvavat 30 000 tuhatta euroa sekä tuloslaskelman korkokulut 31.12.2010 päättyneeltä tilikaudelta kasvavat 1 614 tuhatta euroa ja 30.9.2011 päättyneeltä kaudelta 1 212 tuhatta euroa. Oikaisuille on jatkuva vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

3 Esimerkissä osakeannin- ja listaamiskulujen käsittelyä on yksinkertaistettu, ja ne on kokonaisuudessaan käsitelty oman pääoman vähennyksenä, jakoa tuloslaskelman ja oman pääoman välillä ei ole tehty.

c) Alustava hankintalaskelma

Intra hankkii Pihan Koneiden koko osakekannan. Se määrä, jolla liiketoimintojen yhdistämisestä maksettu vastike ylittää Pihan Koneiden yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen nettomääräisen käyvän arvon, merkitään liikearvoksi taseeseen. Alla on esitetty alustava hankintalaskelma, jota on käytetty tilintarkastamattomissa pro forma -tulos- ja -tasetiedoissa. Alustavassa hankintalaskelmassa käytetyt Pihan Koneiden varat ja velat perustuvat 30.9.2011 tilanteeseen sekä alustaviin arvonmäärityksiin. Lopullinen liikearvo saattaa poiketa alustavassa hankintalaskelmassa esitetystä. Lopullista liikearvoa laskettaessa käytetään määräysvallan siirtymishetken Pihan Koneiden varoja ja velkoja, arviota ehdollisesta vastikkeesta sekä lopullisia arvonmäärityksiä. Hankintalaskelma on lopullinen viimeistään vuoden kuluttua hankinta-ajankohdasta. Lopullisen hankintalaskelman ei odoteta poikkeavan merkittävästi alustavasta hankintalaskelmasta.

Luovutettu vastike	(tuhatta euroa)
Käteisvarat	30 000
Oman pääoman ehtoiset instrumentit (2 000 000 osaketta)	13 000
Ehdollinen vastike	<u>7 000</u>
Luovutettu vastike yhteensä	50 000

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvät arvot

Asiakassuhteet (aineettomat hyödykkeet)	3 000
Tilauskanta (aineettomat hyödykkeet)	7 000
Muut aineettomat hyödykkeet (aineettomat hyödykkeet)	500
Maa-alue (aineelliset hyödykkeet)	500
Rakennukset ja rakennelmat (aineelliset hyödykkeet)	2 000
Koneet ja kalusto (aineelliset hyödykkeet)	8 700
Vaihto-omaisuus	18 000
Myyntisaamiset ja muut saamiset	51 000
Rahoitusvarat	25 000
Rahavarat	15 000
Rahoitusvelat (pitkäaikainen)	-3 334
Laskennalliset verovelat	-5 433
Rahoitusvelat (lyhytaikainen)	-472
Saadut ennakot	-4 000
Ostovelat ja muut velat	<u>-68 500</u>
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	48 962
Liikearvo	1 038
Yhteensä	<u>50 000</u>

Järjestelystä välittömästi johtuvat menot (kirjattu kuluksi ja sisällytetty 31.12.2010 päättyneeltä kaudelta koottuun pro forma -tuloslaskelmaan katso viite g)

500

Kauppahintavastike muodostuu suoritettavasta käteisvastikkeesta (30 000 tuhatta euroa), Pihan Koneiden omistajille suunnattavista uusista osakkeista (13 000 tuhatta euroa; 6,5 euroa per osake perustuen osakkeen hankintahetken kurssiin 15.11.2011) sekä ehdollisesta vastikkeesta 7 000 tuhatta euroa (diskonttaamaton arvo 8 000 tuhatta euroa). Kauppahintavastike on yhteensä 50 000 tuhatta euroa.

Pro forma -laskelmissa hankitun yhtiön varat ja velat on arvostettu käypään arvoon. Tästä johtuen pro forma -oikaisuina on alustaviin arvonnäilytyksiin perustuen aktivoitu asiakassuhteisiin ja -listoihin 3 000 tuhatta euroa ja tilauskantaan 7 000 tuhatta euroa. Lisäksi Pihan Koneiden seuraavat erät on arvostettu käypään arvoon lisäämällä pro forma -oikaisuina tasearvon ja käyvän arvon erotus kyseisille erille: vaihto-omaisuuteen on lisätty 1 000 tuhatta euroa, maa-alueille on lisätty 200 tuhatta euroa, rakennuksille ja rakennelmille on lisätty 800 tuhatta euroa sekä koneille ja kalustolle on lisätty 1 075 tuhatta euroa. Muiden erien osalta käyvän arvon on katsottu vastaavan tasearvoa. Pihan Koneella ei ollut ehdollisia velkoja 30.9.2011. Alustavan hankintalaskelman mukaan järjestelyssä syntyy liikearvoa yhteensä 1 038 tuhatta euroa.

Pihan Koneet on alustavasti arvioinut yllä mainittujen erien taloudelliseksi vaikutusajaksi seuraavaa:

• asiakassuhteet	5 vuotta
• tilauskanta	1 vuosi
• maa-alueet	ei poistoa
• rakennukset ja rakennelmat	20 vuotta
• koneet ja kalusto	5 vuotta
• vaihto-omaisuus	1 vuosi

Pro forma -tuloslaskelmatiedoissa käypiin arvoihin kohdistuvat poistot sekä varaston muutos on laskettu olettaen, että hankinnat olisivat tapahtuneet 1.1.2010. Poistoista aiheutuvat pro forma -oikaisuut ovat yhteensä 7 855 tuhatta euroa tilikaudelle 1.1.–31.12.2010 ja 641 tuhatta euroa kaudelle 1.1.–30.9.2011. Käypään arvoon arvostetun vaihto-omaisuuden katsotaan poistuvan vuodessa ja täten oikaisu varaston muutoksesta pro forma -tuloslaskelmatiedoissa on 1 000 tuhatta euroa tilikaudelle 1.1.–31.12.2010 ja 0 euroa kaudelle 1.1.–30.9.2011. Oikaisuilla on jatkuva vaikutus liikkeeselaskijaan.

Pihan Koneiden, joka valmistaa kaupunkitraktoreita kaupunkien pihojen ja katujen kunnossapitoon, odotetaan kasvattavan Intran tuoteportfoliota samalla kun se avaa uusia markkinoita Intran koneille ja kasvattaa tällä tavalla markkinaosuutta. Yhtiöiden toimintojen yhdistymisen kautta odotetaan myös kustannusäästöjä hallinnon ja logistiikan osa-alueilla. Hankinnasta aiheutuva alustava liikearvo, 1 038 tuhatta euroa, johtuu Intran ja Pihan Koneiden toimintojen yhdistämisestä aiheutuvista edellä mainituista synergiaeduista ja henkilöstön osaamisesta, jonka on arvioitu olevan merkittävä tekijä laajentumisstrategiassa. Henkilöstön osaaminen ei täytä edellytyksiä erikseen aktivoimiselle.

d) Ehdollinen vastike ja siihen liittyvät korkokulut

Ehdollinen vastike hankinnasta maksetaan, jos liikevoitto saavuttaa kauppasopimuksessa määritellyn tavoitetason seuraavan kolmen vuoden aikana. Ehdollinen vastike on arvostettu käypään arvoon. Pro forma -tiedoissa käytetty ehdollisen vastikkeen käypä arvo 7 000 tuhatta euroa on laskettu diskontaamalla arvioitu ehdollisen vastikkeen määrä 8 000 euroa. Taseeseen kirjataan lisäkauppahinnasta diskontatun määrän suuruinen velka, mitä kasvatetaan vuosittain kirjaamalla korkokulua tuloslaskelmaan. Pro forma -tuloslaskelmaan on kirjattu korkokuluksi 314 tuhatta euroa tilikaudelle 1.1.–31.12.2010 ja 246 tuhatta euroa kaudelle 1.1.–30.9.2011. Pro forma -taseeseen on kirjattu 7 000 tuhannen euron suuruinen velka. Oikaisuille on jatkuva vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

e) Pihan Koneet Oy:n oman pääoman eliminointi

Pihan Koneiden IFRS-taseen 30.9.2011 oma pääoma, 39 286 tuhatta euroa, on eliminoitu pro forma -taseesta. Oikaisuille on jatkuva vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

f) Sisäisten erien eliminointi

Intran ja Pihan Koneiden sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu pro forma -tuloslaskelma- ja -tasetiedoista seuraavasti:

- Kauden 1.1.–31.12.2010 liikevaihdosta on eliminoitu pro forma -oikaisuna keskinäistä myyntiä 3 000 tuhatta euroa, josta ostoina on vastaavasti eliminoitu 3 000 tuhatta euroa aineiden ja tarvikkeiden käytöstä.
- Kauden 1.1.–30.9.2011 liikevaihdosta on eliminoitu pro forma -oikaisuna keskinäistä myyntiä 6 000 tuhatta euroa, josta ostoina on vastaavasti eliminoitu 6 000 tuhatta euroa aineiden ja tarvikkeiden käytöstä.
- 30.9.2011 taseesta myyntisaamisista sekä ostovelloista on eliminoitu 4 000 tuhatta euroa keskinäisiä saamisista ja velkoja.
- Oikaisuille on jatkuva vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

g) Hankintaan liittyvät transaktiokustannukset

Hankintaan liittyvät transaktiokustannukset ovat yhteensä 500 tuhatta euroa. Transaktiokustannukset on käsitelty pro forma -tuloslaskelmassa 1.1.–31.12.2010, kuten ne olisivat syntyneet 1.1.2010. Koska transaktiokustannuksista 200 tuhatta euroa sisältyy Intran kauden 1.1.–30.9.2011 oikaisemattoman laajan tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin, nämä toteutuneet kulut on peruttu pro forma -oikaisuna kauden 1.1.–30.9.2011 pro forma -tuloslaskelman liiketoiminnan muista kuluista. Vastaavasti jo syntyneet transaktiokulut 200 tuhatta euroa sekä Intran vielä oikaisemattomaan laajaan tuloslaskelmaan kirjaamaton osuus 300 tuhatta euroa (yhteensä 500 tuhatta euroa), on lisätty pro forma -oikaisuna kasvattamaan kauden 1.1.–31.12.2010 pro forma -tuloslaskelman liiketoiminnan muita kuluja.

Pro forma -taseessa transaktiokustannukset on käsitelty kuin hankinta olisi tapahtunut 30.9.2011. Transaktiokustannusten oikaisemattomaan taseen sisällymätön osuus, 300 tuhatta euroa, on vähennetty pro forma -oikaisuna pro forma -taseen rahavaroista ja vastaavasti oman pääoman tilikauden tuloksesta. Oikaisuilla on kertaluonteinen vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

h) Laskennalliset verot

Kaikista tulosvaikutteisista pro forma -oikaisuksista on kirjattu 26 %:n laskennallinen vero lukuun ottamatta hankintaan liittyviä transaktiokuluja, jotka verotuksessa aktivoidaan tytäryhtiöosakkeiden hankintamenoon. Pro forma -tuloslaskelman veroja on oikaistu 2 804 tuhatta euroa 1.1.–31.12.2010 ja 545 tuhatta euroa 1.1.–30.9.2011. Pro forma -taseeseen on kirjattu 26 %:n verokannan mukainen laskennallinen verovelka, 3 400 tuhatta euroa, käyvän arvon arvostuksista asiakassuhteille, tilauskannalle, maa-alueille, rakennuksille ja rakennelmille, koneille ja kalustolle sekä vaihto-omaisuudelle. Oikaisuilla on jatkuva vaikutus liikkeeseenlaskijaan.

3. Pihan Koneet Oy:n tilintarkastamattomat IFRS-tuloslaskelmat ja -tase

Pihan Koneiden historialliset taloudelliset tiedot on laadittu FAS:in mukaisesti. Tässä on esitetty Pihan Koneiden historiallisten taloudellisten tietojen oikaisu tilikaudelta 1.1.–31.12.2010 ja kaudelta 1.1.–30.9.2011 Intran noudattamien IFRS-standardien mukaisiksi. FAS:n mukaisesti laadittu tuloslaskelma tilikaudelta 1.1.–31.12.2010 on tilintarkastettu, ja tuloslaskelma ja tase kaudelta 1.1.–30.9.2011 ovat tilintarkastamattomat. Oikaisussa käytetty IFRS:ään siirtymispäivä on 1.1.2010.

Pihan Koneet Oy:n laaja tuloslaskelma 1.1.–30.9.2011

	Pihan Koneet Oy FAS (tilintarkas- tamaton)	IFRS- oikaisut	Viite	Pihan Koneet Oy IFRS (tilintarkas- tamaton)
(tuhatta euroa)				
Liikevaihto	40 000	-2 000	3)	38 000
Liiketoiminnan muut tuotot	4 000	-		4 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-3 000	1 000	3)	-2 000
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-16 000	-		-16 000
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-14 000	-		-14 000
Poistot	-1 000	-375	1)	-1 375
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-6000</u>	<u>488</u>	1)	<u>-5 513</u>
Liikevoitto	4 000	-888		3 113
Rahoitustuotot	500	5 000	2)	5 500
Rahoituskulut	<u>-1 000</u>	<u>-145</u>	1)	<u>-1 145</u>
Voitto ennen veroja	3 500	3 967		7 467
Tuloverot	<u>-900</u>	<u>-1 031</u>	4)	<u>-1 931</u>
Tilikauden voitto	2 600	2 936		5 536
Tilikauden laaja tulos	2 600	2 936		5 536
Tilikauden voiton jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	2 600	2 936		5 536
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	2 600	2 936		5 536

Pihan Koneet Oy:n laaja tuloslaskelma 1.1.–31.12.2010

	Pihan Koneet Oy FAS (tilin- tarkastettu)		IFRS -oikaisu	Viite	Pihan Koneet Oy IFRS (tilintarkas- tamaton)
(tuhatta euroa)					
Liikevaihto	50 000	4 000	3)		54 000
Liiketoiminnan muut tuotot	4 000	–			4 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	–4 000	–2 000	3)		–6 000
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	–21 000	–			–21 000
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	–18 500	–			–18 500
Poistot	–1 000	–500	1)		–1 500
Liiketoiminnan muut kulut	<u>–5 000</u>	<u>650</u>	1)		<u>–4 350</u>
Liikevoitto	4 500	2 150			6 650
Rahoitustuotot	500	2 000	2)		2 500
Rahoituskulut	<u>–1 000</u>	<u>–214</u>	1)		<u>–1 214</u>
Voitto ennen veroja	4 000	3 936			7 936
Tuloverot	<u>–1 100</u>	<u>–1 023</u>	4)		<u>–2 123</u>
Tilikauden voitto	2 900	2 913			5 813
Tilikauden laaja tulos	2 900	2 913			5 813
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	2 900	2 913			5 813
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	2 900	2 913			5 813

Pihan Koneet Oy:n tase 30.9.2011

	Pihan Koneet Oy FAS (tilintarkas- tamaton)		IFRS- oikaisut	Viite	Pihan Koneet Oy IFRS (tilintarkas- tamaton)
(tuhatta euroa)					
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineelliset hyödykkeet	5 500	3 625	1)	9 125	
Aineettomat hyödykkeet	500	–		500	
	<u>6 000</u>	<u>3 625</u>		<u>9 625</u>	
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	15 000	2 000	3)	17 000	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	51 000	–		51 000	
Rahoitusvarat	15 000	10 000	2)	25 000	
Rahavarat	<u>15 000</u>	<u>–</u>		<u>15 000</u>	
	<u>96 000</u>	<u>12 000</u>		<u>108 000</u>	
Varat yhteensä	102 000	15 625		117 625	
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	1 500	–		1 500	
Kertyneet voittovarot	29 400	2 850	1), 2), 3), 4)	32 250	
Tilikauden voitto	<u>2 600</u>	<u>2 936</u>	1), 2), 3), 4)	<u>5 536</u>	
	<u>33 500</u>	<u>5 786</u>		<u>39 286</u>	
Pitkäaikaiset velat					
Rahoitusvelat	–	3 334	1)	3 334	
Laskennalliset verovelat	–	2 033	4)	2 033	
Muut velat	<u>–</u>	<u>–</u>		<u>0</u>	
	–	5 367		5 367	
Lyhytaikaiset velat					
Rahoitusvelat	–	472	1)	472	
Saadut ennakot	–	4 000	3)	4 000	
Ostovelat ja muut velat	<u>68 500</u>	<u>–</u>		<u>68 500</u>	
	<u>68 500</u>	<u>4 472</u>		<u>72 972</u>	
Velat yhteensä	68 500	9 839		78 339	
Oma pääoma ja velat yhteensä	102 000	15 625		117 625	

Pihan Koneet Oy:n historiallisiin taloudellisiin tietoihin on tehty seuraavat IFRS-oikaisut:

1. Rahoitusleasing

FAS:n mukaisesti kaikki vuokrasopimukset on luokiteltu ns. muiksi vuokrasopimuksiksi. IFRS:n mukaan vuokrasopimukset, joissa yrityksellä on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingopimuksiksi. Rahoitusleasingopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamiskohtana määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo, jotka molemmat määritetään sopimuksen syntymisajankohtana. Vähimmäisvuokrat jaetaan tuloslaskelmassa poistoksi ja koroksi ja lainan lyhennyistä vastaava osuus käsitellään taseessa velan vähennyksenä. Rahoitusmenot kirjataan tuloslaskelmaan rahoituskuluksi ja kohdistetaan jokaiselle vuokra-aikaan kuuluvalla kaudella siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingopimuksilla hankitut omaisuuserät poistetaan tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan, joka on enintään vuokratuuden pituinen.

Rahoitusleasingopimuksilla hankittujen omaisuuserien arvo, 3 625 tuhatta euroa, huomioiden kertyneet poistot on kirjattu IFRS-taseen koneisiin ja kalustoon. Rahoitusleasingopimuksista on vastaavasti kirjattu rahoitusvelkaa 3 806 tuhatta euroa, josta pitkäaikaisen rahoitusvelan osuus on 3 334 tuhatta euroa ja lyhytaikaisen 472 tuhatta euroa 30.9.2011 IFRS-taseessa.

Rahoitusleasingopimuksista on kirjattu korkokulua tilikauden 1.1.–31.12.2010 IFRS-tuloslaskelmaan 214 tuhatta euroa ja hankittujen koneiden ja kaluston poistoa 500 tuhatta euroa. Näiden lisäksi FAS-tilinpäätöksen liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyneet vuokratulot 650 tuhatta euroa on oikaistu vähentämällä liiketoiminnan muita kuluja. Rahoitusleasingopimusten kirjaamisesta johtuvien IFRS-oikaisujen tulosvaikutus ennen veroja oli 64 tuhatta euroa ja verojen jälkeen 48 tuhatta euroa 1.1.–31.12.2010 tuloslaskelmaan.

Osavuositaksauskauden 1.1.–30.9.2011 IFRS-tulokseen on kirjattu rahoitusleasingopimuksista korkokulua 375 tuhatta euroa, hankittujen koneiden ja kaluston poistoa 375 tuhatta euroa sekä peruttu FAS-tilinpäätöksen liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyneet rahoitusleasingmaksut 488 tuhatta euroa. Rahoitusleasingopimusten kirjaamisesta johtuvien IFRS-oikaisujen tulosvaikutus ennen veroja oli 33 tuhatta euroa ja verojen jälkeen 24 tuhatta euroa 1.1.–30.9.2011 tuloslaskelmaan.

2. Rahoitusvarojen käypään arvoon arvostaminen

FAS:n mukaisessa tilinpäätöksessä rahoitusvarat on arvostettu hankintamenuun tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän arvioituun realisointiarvoon. IFRS-tilinpäätöksessä rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon tulosvaikutteisesti. IFRS-tuloslaskelmaan on kirjattu rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksena 2 000 tuhannen euron positiivinen tulosvaikutus vuonna 2010 ja 5 000 tuhannen euron

positiivinen tulosvaikutus 30.9.2011 päättyvällä kaudella. Rahoitusvarojen käyvän arvon muutos kasvatti 30.9.2011 IFRS-taseen rahoitusvaroja 10 000 tuhatta euroa.

3. Tuloutus

Pihan Koneiden FAS:n mukaiseen, tilikauden 1.1.–31.12.2010 ja kauden 1.1.–30.9.2011 liikevaihtoon sisältyy tuottoja, jotka liittyvät DDU-toimitusehtoiisiin traktoritoimituksiin. Pihan Koneiden tilinpäätöksessä toimitukset on tuloutettu, kun tuotteet lähtevät varastolta. IFRS:n mukaan tuloutus tapahtuu, kun omistamiselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät hankkijalle. Pihan Koneiden tapauksessa tuloutuminen tapahtuu, kun traktorit on toimitettu perille asti.

Pihan Koneilla on ollut 31.12.2010 matkalla olevia toimituksia, joiden tuloutus on peruttu vuoden 2010 IFRS-tuloslaskelmasta. Lisäksi vuoden 2010 IFRS-tuloslaskelmassa on tuloutettu vuoden 2009 lopussa peruutetut myynnit. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2010 matkalla oleviin koneisiin ja laitteisiin liittyen on pienennetty IFRS-tuloslaskelman liikevaihtoa 2 000 tuhatta euroa ja valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutosta 1 000 tuhatta euroa. Vuoden 2009 lopussa IFRS:ssä tulouttamatta jääneet koneet ja laitteet on tuloutettu vuoden 2010 puolella, jolloin liikevaihto lisääntyi näistä johtuen 6 000 tuhatta euroa ja valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos kasvoi 3 000 euroa. Tuloutukseen liittyvät IFRS-oikaisut lisäsivät liikevaihtoa vuonna 2010 yhteensä 4 000 euroa sekä valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutosta yhteensä 2 000 tuhatta euroa. IFRS-oikaisut lisäsivät 1.1.–31.12.2010 IFRS-tulosta ennen veroja yhteensä 2 000 tuhatta euroa ja verojen jälkeen 1 480 tuhatta euroa.

Vastaavasti 31.12.2010 matkalla olleiden toimitusten tuloutus paransi kauden 1.1.–30.9.2011 liikevaihtoa 2 000 tuhatta euroa ja lisäsi valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutosta 1 000 tuhatta euroa. Syyskuun lopussa 2011 matkalla olevat toimitukset vähensivät liikevaihtoa 4 000 tuhatta euroa ja valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutosta 2 000 tuhatta euroa. Tehtyjen IFRS-oikaisujen vaikutus vähensi liikevaihtoa yhteensä 2 000 euroa sekä valmiiden ja keskeneräisen vaihto-omaisuuden muutosta 1 000 tuhatta euroa. IFRS-oikaisut vähensivät 1.1.–30.9.2010 IFRS-tulosta ennen veroja yhteensä 1 000 tuhatta euroa ja verojen jälkeen 740 tuhatta euroa.

IFRS-taseen 30.9.2011 vaihto-omaisuus lisääntyi 2 000 tuhatta euroa ja siirtovelat 4 000 tuhatta euroa FAS-tuloutuksen peruutuksen myötä.

4. Laskennalliset verot oikaisuihin

Kaikista oikaisuihin on kirjattu 26 %:n laskennallinen vero. Laskennallisia verokuluja on kirjattu 1 031 tuhatta euroa kaudella 1.1.–30.9.2011 ja 1 023 tuhatta euroa tilikaudella 1.1.–31.12.2010. Taseeseen 30.9.2011 on kirjattu 2 033 tuhannen euron laskennallinen verovelka, joka muodostuu 567 tuhannen euron laskennallisesta verosaamisesta sekä 2 600 tuhannen euron laskennallisen verovelan netotuksesta.

Pihan Koneet Oy:n laskelma oman pääoman muutoksista

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma (tilintarkastamaton)		
		Kertyneet	
	<u>Osakepääoma</u>	<u>voittovarajat</u>	<u>Yhteensä</u>
Oma pääoma 31.12.2009	1 500	26 500	28 000
IFRS:n käyttöönoton vaikutus	<u>0</u>	<u>-62</u>	<u>-62</u>
Oikaistu oma pääoma 1.1.2010	1 500	26 438	27 938
Tilikauden laaja tulos 1.1.–31.12.2010	<u>0</u>	<u>5 812</u>	<u>5 812</u>
Oma pääoma 31.12.2010	1 500	32 250	33 750
Tilikauden laaja tulos 1.1.–30.9.2011	<u>0</u>	<u>5 536</u>	<u>5 536</u>
Oma pääoma 30.9.2011	1 500	37 786	39 286
<u>Oman pääoman täsmäytys⁴ (tuhatta euroa)</u>			
Standardi	Oma pääoma FAS 30.9.2011		33 500
IAS 17	Rahoitusleasing		-181
IAS 39	Rahoitusvarojen käypään arvoon arvostaminen		10 000
IAS 18	Tuloutus		-2 000
IAS 12	Laskennalliset verot		<u>-2 033</u>
	Oma pääoma IFRS 30.9.2011		39 286

4 Tapauskohtaisesti tulee harkita, tulisiko täsmäytys esittää myös aiemmilta ajankohdilta, ja lisätä nämä täsmäytykset tarvittaessa.

KHT-yhdistys – Föreningens CGR ry

KHT-yhdistys on maamme vanhin hyväksytyjä tilintarkastajia edustava järjestö, jonka jäsenet ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä KHT- ja HTM-tilintarkastajia. Yhdistyksen jäsenet täyttävät pätevyydeltään EU:n tilintarkastusdirektiivin vaatimukset. Yhdistykseen kuuluu noin 97 % Suomessa toimivista noin 700 KHT-tilintarkastajasta, jotka edustavat tilintarkastuksen ja laskentatoimen syvällistä osaamista.

Hyvän tilintarkastustavan ja tilinpäätöskäytännön kehittäjä

KHT-yhdistyksellä on keskeinen rooli hyvän tilintarkastustavan kehittäjänä maassamme. Yhdistys on antanut jo pitkään hyvää tilintarkastustapaa koskevia suosituksia ja vuodesta 2006 alkaen sen hallitus on hyväksynyt IFACin standardeista täsmällisinä käännöksinä tilintarkastus- ja muita standardeja. Voimassa olevat eettiset säännöt ovat käännös IFACin eettisistä ohjeista.

Yhdistys on jo pitkään kehittänyt hyvää kirjanpitoa ja tilinpäätöskäytäntöä julkaisemalla mm. tilinpäätösmalleja ja -oppaita eri yhteisömuodoille. Yhdistys on myös julkaissut suomenkielisiä IAS/IFRS-standardikäännöksiä.

KHT-yhdistys myös ylläpitää ja kehittää jäsenten suorittaman tilintarkastuksen laatua.

Aktiivinen vaikuttaja alan kansainvälisillä foorumeilla

Yhdistys vaikuttaa aktiivisesti myös alan kansainvälisissä järjestöissä, tapahtuuhun alaa koskeva päätöksenteko enenevässä määrin maamme rajojen ulkopuolella. KHT-yhdistys osallistuu kehitystyöhön Kansainvälisen Tilintarkastajaliitto IFACin jäsenenä, minkä lisäksi yhdistys edustaa Suomen tilintarkastaja-ammattia myös Euroopan

Tilintarkastajaliitto FEE:ssa. Yhdistys kuuluu lisäksi Pohjoismaiseen Tilintarkastajaliitto NRF:iin, jonka jäseninä ovat vastaavat yhdistykset muista Pohjoismaista.

KHT-yhdistys on edustanut Pohjoismaita IFACin eettisessä komiteassa sekä pienten ja keskisuurten yritysten työryhmässä. Yhdistyksellä on edustaja FEE:n neuvostossa samoin kuin FEE:n tilintarkastustyöryhmässä ja eettisessä työryhmässä.

KHT-Media Oy

KHT-yhdistyksen omistama KHT-Media Oy tuottaa tilintarkastukseen ja taloushallintoon liittyviä korkeatasoisia julkaisuja ja koulutuspalveluja. KHT-yhdistys on myös osakkaana Tilintarkastus-lehteä julkaisevassa Kustannus Oy Tase Balansissa.